

K.K.T.C.
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

İLKOKULLARDA EĞİTİCİ ÇALIŞMALAR

Yüksek Lisans Tezi

Bekir ARTÜRK

Lefkoşa, 2002

NEU

K.K.T.C.
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

İLKOKULLARDA EĞİTİCİ ÇALIŞMALAR

Yüksek Lisans Tezi

Bekir ARTÜRK

Tez Danışanı:
Doç. Dr. Halil AYTEKİN

Lefkoşa, 2002

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bekir Artürk tarafından hazırlanan "İlkokullarda Eğitici Çalışmalar" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ OLARAK kabul edilmiştir.

Başkan

Prof. Dr. Levent KÖKER

.....

Üye

Doç. Dr. Halil ATEKİN

.....

Üye

Doç. Dr. Aydın ANKAY

.....

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. 26 / 12 / 2002

Yrd. Doç. Dr. Ahmet PEHLİVAN
Enstitü Müdür Yardımcısı

ÖNSÖZ

İlkokulun genel amacı, “Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olması için gerekli temel bilgileri vermek, beceri ve alışkanlıkları kazandırmak ilgi istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır”. İlkokul gerçek bir topluluktur. İlkokulda bireylerin topluluk içinde rol ve ödev alması ve geleceğe ülke toplumuna yani esas hayata hazırlıklı olmasının sağlanması gerekir.

Çocuğun hayata hazırlanmasında okul içinde ve okul dışında birçok etkinlikler yapılır. Bu etkinliklerin sistemleştirilmiş biçimi olan sosyal eğitici kollar, çocuklara aynı zamanda demokrasi bilincini verir. Çocuk burda tartışmayı, hoşgörüyü, seçmeyi ve seçilmeyi uygulamalı olarak öğrenir.

Beş bölümden oluşan bu araştırmanın amacı, ilkokullarda yapılan eğitici çalışmaların genel bir değerlendirmesini yaparak karşılaşılan sorunları saptamak ve ilgililere öneriler sunmaktır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde ilk kez böyle bir araştırma yapıldığı için birçok eksiklikleri olabilir. Ancak, yeni yapılacak araştırmalarla bu çalışmanın geliştirileceğine inanıyorum.

Bu araştırmanın planlanıp yürütülmesi esnasında Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı boyutunda bana yardımcı olan Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Müsteşarı **Rüstem Akyön’e**, Sayın Hocam **Prof. Dr. Levent Köker’e**, yapıcı eleştirileri ve göstermiş olduğu hoşgörü, ilgi ve alakalardan dolayı tez danışmanlarım **Doç. Dr. Halil Aytekin** ve **Doç. Dr. Aydın Ankay’a**, yazılım konusunda bana yardımcı olan **Halil Artürk’e** teşekkür ederim.

Bekir ARTÜRK

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRI ÜYELERİNİN ONAYI	I
ÖNSÖZ	II
İÇİNDEKİLER	III
TABLolar VE KISALTMALAR	VI
ÖZET	VII
ABSTRACT	VIII

BÖLÜM I

GİRİŞ

A- Eğitici Çalışmaların Gelişimi	1
B- Yasal Düzenlemeler	2
1- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	2
2- Türkiye Cumhuriyeti	3
C- Eğitici Çalışmaların Amaçları İlkeleri ve Kol Türleri	6
1- Amaçlar	7
2- İlkeler	8
3- Eğitici Kollar	8
D- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Önemli Günler	10
Önemli Günler ve Haftalar	11

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN DESENİ

A- Problem	16
B- Araştırmanın Amacı	18
C- Araştırmanın Önemi	18
D- Tanımlar	19
E- İlgili Araştırmalar	20
1- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	37
2- Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar (Türkiye Cumhuriyeti)	38

BÖLÜM III

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

A- Araştırmanın Modeli	22
B- Araştırmanın Evreni ve Örneklem	22
1- Yönetici Grubu	23
2- Branş Öğretmenleri Grubu	23
3- Sınıf Öğretmenleri Grubu	24
C- Bilgi Toplama Aracı	24
1- Anketlerin Geliştirilmesi	24
2- Anketlerin Uygulanması	24
D- Verilerin Çözümlemesi	25

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

A- Araştırmaya Katılan Deneklerin Nitelikleri	26
1- Yöneticiler	28
2- Branş Öğretmenleri	28
3- Sınıf Öğretmenleri	29
B- Eğitici Çalışmaların Amaçlarına İlişkin Bulgular	31
1- Kendilerini Anlayabilme Davranışı Kazanma Derecesi	31
2- Yeteneklerini Geliştirebilme Davranışı Kazanabilme Derecesi	33
3- Planlı Çalışma Davranışı Kazanma Derecesi	33
4- Ferdi Girişimde Bulunabilme Davranışı Kazanma Derecesi	34
5- Yeni Durumlara Uyum Sağlama Davranışı Kazanma Derecesi	34
6- Kendine Güvenilebilme Davranışı Kazanma Derecesi	35
7- Başkalarına Güvenilebilme Davranışı Kazanma Derecesi	36
8- Boş Zamanlarını Yararlı Bir Şekilde Değerlendirebilme Davranışı Kazanma Derecesi	36
9- Başkalarını Dikkat ve İstekle Dinleyebilme Davranışı Kazanma Derecesi	37
10- Kendi Görüşlerini Başkalarına Etkili Bir Şekilde Anlatabilme Derecesi	38
11- Farklı Görüş Anlayış ve Çalışmaları Hoşgörü İle Karşılayabilme Davranışı Kazanma Derecesi	39

12- Sosyal İlişkilerde Anlayışlı, Saygılı, Ölçülü Olabilme Davranışı	
Kazanma Derecesi	39
13- Grupça Verilen Görevi Tamamlamak İçin İstekli Çalışabilme	
Alışkanlığı Derecesi	40
14- Gruba Karşı Sorumluluk Duyabilme Davranışı	Kazanma Derecesi 41
15- Çevresindeki Sorunlarla İlgilenebilme Davranışı	Kazanma Derecesi 42
16- Çevre Sorunlarını Çözücü Nitelikte Projeler Geliştirebilme Davranışı	
Kazanma Derecesi	42
C- Eğitici Çalışmalar Uygulamasına İlişkin Bulgular	44
1- Eğitici Kollara Öğrenci Seçiminde Öğrencilerin İlgisi, İstek ve	
Yeteneklerinin Dikkate Alınma Derecesi	44
2- Özel Yetenek Gerektiren Eğitici Kollara Öğrenci Seçiminde Sınıf	
ve Rehber Öğretmenlerin İşbirliği Yapma Derecesi	46
3- Her Öğrencinin En Az Bir Kolda Görev Almasına Önem	
Verilme Derecesi	46
4- Öğrencilerin Yetenekleri Doğrultusunda Eğitici Kollara Teşvik	
Edilme Derecesi	47
5- Öğrencilerin Eğitici Kollarda Faal Olarak Görev Alma Derecesi	47
6- Eğitici Kol Raporlarının Hazırlanışında Öğrencilerin Katılma	
Derecesi	48
7- Eğitici Kol Çalışmalarının Okul Çevresinde Duyulma Derecesi	49
8- Eğitici Kol Çalışmalarında Başarılı Olan Öğrencilerin	
Ödüllendirilme Derecesi	49
D- Eğitici Çalışmalar Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlara	
İlişkin Bulgular	51
1- Eğitici Kol Çalışmalarında Okul Yönetiminin Yardımcı Olma	
Derecesi	52
2- Bu Çalışmalar İçin Okulda Yer Bulamama Sorunu İle	
Karşılaşılma Derecesi	54
3- Bu Çalışmalar İçin Yeterli Zaman Bulamama Sorunu İle	
Karşılaşılma Derecesi	55
4- Bu Çalışmaların Yürütülmesinde İlgili Yayınlar İhtiyaç	
Duyulma Derecesi	56

5- Bu Çalışmalarda Gerekli Araç-Gereç Bulunamaması Sorunu İle Karşılaşılma Derecesi	56
6- Parasal Konuların Okul Çevresinde Yapılacak Eğitici Kol Etkinliklerinin Geliri İle Çözme Yoluna Gidilme Derecesi	56
7- Parasal Sorunların Okul Kooperatifi Gelirleri İle Çözüm Yoluna Gidilme Derecesi	58
8- Bu Çalışmalarda Diğer Derslerin Bağlantısının Kurulabilme Derecesi	58
9- Bu Çalışmaların Öğrencilerin Ders Başarılarını Olumlu Yönde Etkilediği Görüşüne İlgililerin Katılma Derecesi	59
10- Eğitici Kol Raporlarının Hazırlanışında Eski Raporlardan Yararlanılma Derecesi	60
E- Eğitici Çalışmalarla İlgili Görüş ve Önerilere İlişkin Bulgular	62
1- Eğitici Kol Çalışmalarında Öğretmenlerin Yeterli Olduğu Görüşüne Katılma Derecesi	62
2- Eğitici Kol Çalışmaları İçin Ayrı Bir Ücret Ödenmesi Gerektiği Görüşüne Katılma Derecesi	63
3- Eğitici Kol Çalışmalarının Gerekliliği Görüşüne İlgililerin Katılma Derecesi	64
4- Yöneticilerin Eğitici Kol Çalışmalarına Yeterli Destek Sağladığı Görüşüne Katılma Derecesi	64
5- Müfettişlerin Eğitici Kol Çalışmalarını Gerektiği Biçimde Denetledikleri Görüşüne Katılma Derecesi	65

BÖLÜM V

ÖZET, SONUÇLAR VE ÖNERİLER

A- ÖZET	26
B- SONUÇLAR	67
1- Amaçlara İlişkin Sonuçlar	67
2- Uygulamalara İlişkin Sonuçlar	68
3- Uygulamada Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar	68
C- ÖNERİLER	69

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo No	Sayfa
1. Araştırmanın Evreni, Örneklemi, Verilen ve Alınan Anket Sayıları	23
2. Anket Uygulanan Deneklerin Sayılarının Yüzdeleri	26
3. Yöneticilerin Özellikleri	27
4. Branş Öğretmenlerinin Özellikleri	29
5. Sınıf Öğretmenlerinin Özellikleri	30
6. Eğitici Çalışmaların Amaçlarına Yönelik; Yönetici, Branş Öğretmeni ve Sınıf Öğretmeni Görüşlerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	32
7. Amaçlara İlişkin Genel Değerlendirme Sonuçları	43
8. Eğitici Çalışmalar Uygulamasına Yönelik Yönetici-Branş ve Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine İlişkin Varyans Analizi	45
9. Uygulamaya İlişkin Genel Değerlendirme Sonuçları	51
10. Eğitici Çalışmalar Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Görüşmelere İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	53
11. Görüş ve Önerilere İlişkin Genel Değerlendirme Sonuçları	61
12. Eğitici Çalışmalarda Görüş ve Önerilere Yönelik Yönetici, Branş ve Sınıf Öğretmenleri Görüşlerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	63

KISALTMALAR

KKTC	:	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
TC	:	Türkiye Cumhuriyeti
YÖ	:	İlkokul Yöneticileri
BO	:	Branş Öğretmenleri
SO	:	Sınıf Öğretmenleri
X	:	Aritmetik Ortalama
EKG	:	Eğitici Kol Görevi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkokullarda yapılan eğitici çalışmaların genel değerlendirilmesini yapmak, karşılaşılan sorunları saptayarak eğitici çalışmaların amaca uygun yapılmasının geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Amacı gerçekleştirmek için KKTC eğitim örgütünün ilköğretim bölümünde çalışan öğretmen ve yöneticiler evren olarak belirlenmiştir.

Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen anket aracılığı ile toplanmış ve uzman görüşü doğrultusunda araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir. Veri sonuçlarına göre ilkokullarda öğrencilerin;

1. Eğitici kolların amaçlarına ilişkin davranışları orta derecede,
2. Eğitsel Kolların Uygulamalarına ilişkin amaçları orta derecede,
3. Uygulamada karşılaşılan sorunlara ilişkin amaçları orta derecede,
4. Görüş ve önerilere ilişkin sonuçlara orta derecede katıldıkları saptanmıştır.

İlkokullarda öğrencilerin eğitici kollardan beklentilerinin istenilen düzeyde gerçekleşebilmesi için, eğitici kol faaliyetleri öğrencilere sevdirmeli, öğretmenler hizmetiçi kurslardan geçirilmeli, ilk öğretim müfettişleri kol çalışmalarının denetimi ve rehberliğine ağırlık vermeli ve uygulamaları izlemelidir. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti ilkokullarında uygulanan eğitici kollarla, KKTC ilkokullarında uygulanan eğitici kol faaliyetleri aynı konuma getirilmeli ve bu konuda ortak politikalar geliştirilmelidir.

ABSTRACT

The aim of this particular research is to make an evaluation towards encountered problems for general educational studies in the primary schools by stabilizing these issues and to procure appropriate developing contributions for this purpose. In order to realize this target teachers and administrators of the Turkish Republic of northern Cyprus (TRNC) of the Educational Organization in the Primary education department were selected as specialists.

The datum's were collected by the researcher through a developing questionnaire in the direction of an expert and evaluation was made by the researcher himself. According to the results of the datum's the attendance of the elementary school children were determined as follows:-

- 1- The behaviors of the cultural branches aimed at were: Fairly good.
- 2- Appropriations relating to Educational Branches targets: Fairly good.
- 3- Aims problems concerning to encountering appliances: Fairly good.
- 4- It has been found out that Fairly Good a relation has been traced as well to visions and proposals.

In order to materialize the expectations for the desired level of the educational branch students in the primary schools it is recommended to endear the educational branch activities; the teachers should be trained in domestic courses; elementary school inspectors have to supervise and guide these activities and trail the applications. Besides the applicability used in the TRNC for the branch activities ought to be brought to the same level with the Turkish Republic primary school standards and also it is important to develop common politics on this subject.

BÖLÜM I

GİRİŞ

A. Eğitici çalışmaların Tarihsel Gelişimi

Türk Eğitim Tarihinde 1900'lü yıllara kadar yapılmış eğitim programlarında eğitici çalışmalar konusuna rastlanmamış, 1908 yılından sonra Milli Eğitim Teşkilatı günün şartlarına ve ihtiyaçlarına uygun şekilde yeniden düzenlemiştir.

1913 yılında çıkarılan Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-i Muvakkat (İlköğretim Kanunu)'da ilkokulların öğrenim süresi 6 yıl olarak belirlenmiş, programlar pedagojik görüşler doğrultusunda hazırlanmış, iş ve müzik dersleri konulmuş, ayrıca eğitsel kolların önemine dikkat çekilmiştir (Ekemen ve Yıldırım 1962, s. 29). Aynı yıl hazırlanan program 1924 yılına kadar uygulamada kalmış, burada eğitici çalışmalara yer verilmemiş, 1921 yılında toplanan Maarif Kongresinde çocukların hayat içerisinde başarılı olmalarını sağlayacak, kişiliklerini kazandıracak, karakterlerini geliştirecek bir eğitim verilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Cicioğlu 1982, s. 92). 1921 yılında toplanan Maarif Kongresinde Eğitim Sistemi ve İlkokul Programının yeniden düzenlenmesi üzerinde durulmuş, 26 Aralık 1925 ve 8 Ocak 1926 Tarihleri arasında toplanan 3. Heyet-i İlmiye'de okulların sosyal hayatı aydınlatan bir merkez konumuna getirilmesi için yeniliklere gerek duyulduğu belirtilmiş, okullarda kooperatif, kütüphane ve çocuk kulüpleri kurulması tasarlanmıştır (Özalp Ataüenal 1977 s. 41-42). 1930 yılında hazırlanan Köy Mektepleri Müfredat Programı'na göre haftada 2 saat okutulacak olan yurt bilgisi dersinde İktisad-ı ve İçtima-i Teşkilatlar, Köy Kooperatifleri, Yeşilay, Hilal-ı Ahmer, Himaye-i Eftal gibi

toplu yaşama ile ilgili faaliyetlere yer verilmesi öngörülmüştür (Kültür Bakanlığı, 1938)

1939 yılında toplanan 1. Milli Eğitim Şurası'nda "Okulların çocuklara demokrasinin gerektirdiği temel kişilik özelliklerini kazandıran kurum olarak görülmesi ve birer demokrasi yuvası haline getirilmesi. . . ", III. Milli Eğitim Şurası'nda "Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için öğleden sonra okullarda Eğitim Kolları çalışmalarının yapılması. . . ", IV. Milli Eğitim Şurası'nda eğitici çalışmalar ve uygulamalarına ilişkin açıklamalar, 1948 programında eğitim faaliyetlerinde demokratik esaslara yer verilmesi, okul içi ve okul dışı faaliyetlerde bu sorumluluğun yerine getirilmesi, V. Milli Eğitim Şurası'nda ve aynı yıl hazırlanan İlkokul Yönetmeliği'nde sosyal faaliyetlerde öğrencilerin gerekli alışkanlık ve sorumlulukları kazanabilmeleri için etkin olarak katılmaları, 1959 yılında yapılan düzenlemelerle de bazı öğrenci teşkilatlarının kurulması zorunluluğu getirilmiştir (Özalp ve Ataüenal, 1977, s. 280).

1964 yılına kadar yapılan programlarda açıkça yer verilmediği halde, eğitici kollar kurulmuş, sayısı düşük olmakla birlikte halen yürürlükte olan eğitici çalışmalara amaç ve içerik bakımından benzediği görülmüştür. Konu ile ilgili yasal metin ilk kez 1964 yılında hazırlanıp yürürlüğe girmiştir.

B- Yasal Düzenlemeler

1- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Eğitici Çalışmalarla ilgili bir kaynağa ve bir araştırmaya rastlanmamıştır. Gerekli bütün düzenlemeler T. C. Milli Eğitim

Bakanlığı Yayınlar dairesi başkanlığı'nın çıkarmış olduğu bu konuyla ilgili mevzuatın II. Cildinde sayfa 742-765 bölümündeki mevzuattan faydaniılmaktadır.

2- Türkiye Cumhuriyeti

Eğitici çalışmalarla ilgili 1964 yılından 1985 yılına kadar yapılan yasal düzenlemeler aşağıda belirtilmiştir.

7 Aralık 1964 tarih ve 1333 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayınlanan Lise ve ortaokullar Yönetmeliği'nde Eğitici Çalışmalar ve Disiplin İşleri, 83. maddede şöyle özetlenmiştir:

“Okul yönetici ve öğretmenleri, dersler içinde ve okulun genel hayatı içinde öğrencilerin kişisel gelişimine olanak hazırlamak, toplumsal eğitimlerini, vatandaşlık ödev ve sorumluluklarını besleyip güçlendirmek, toplumsal hayatın gerektirdiği iş bölümü ve birlikteliğe alıştırmak, boş zamanlarını iyi değerlendirebilmek için tedbir almakla yükümlüdürler. Okul ihtiyaçlarına göre belirlenen öğrenci kollarından gerekli görülenler kurulur.

Ayrıca kolların kuruluşu, çalışması, denetimi, öğrenci katılımı, para ve hesap işleri, dosyaların tutulması, kol çalışmalarının dersleri aksatmayacak şekilde yapılması ile ilgili açıklamalar yer almıştır.

1968 yılında yayınlanan İlkokul programında normal öğretim yapan okullar için haftada 60 dakikalık eğitsel çalışmalar süresinin Çarşamba günleri öğleden sonra yapılması belirtilmiş, çift öğretim yapan okullarda uzun günlerde eğitsel çalışmalar için zaman ayrılırken, kısa günlerde böyle bir süre ayrılmamıştır.

27 Kasım 1972 tarih ve 1722 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayınlanan ilköğretim yönetmeliğinde eğitsel çalışmaların, öğretmen gözetiminde tüm öğrencilerin katılımı zorunlu faaliyetler olduğu, bu çalışmalar için ayrılan zamanlarda bayram ve tiyatro hazırlığı, özel günlerin anılması, eğitici film, konferans, konser gibi etkinliklerin izlenmesi, bahçe işleri, oyun ve spor çalışmaları, fabrika ve kurum ziyaretleri, ders araç ve gereci hazırlama ve onarma işleri, bireysel ilgilere yönelik okuma, gezi gibi etkinliklere yer verileceği belirtilmiş, bu çalışmaları tüm sınıfların bir arada ya da ayrı ayrı yapabileceği, tüm sınıfların birlikte çalıştığı zamanlarda ise haftanın başka gün ve saatine aktarılabilmesi açıklaması getirilmiştir. Okul sınıflarında belirtilen sosyal kollardan çevre özellik ve ihtiyacına yönelik olarak uygun görülenlerin kurulabileceği belirtilip, 18 kol adı sayılmış, sosyal çalışmalarda öğrenci ihtiyaç ve seviyelerinin göz önünde bulundurulması gerektiği belirtilmiştir.

1739 sayılı Milli Eğitim temel kanununda, Türk Milli Eğitimi'nin temel ilkeleri açıklanmış, bu açıklamalardan 5 maddede "Milli Eğitim Hizmetlerinin vatandaşların istek kabiliyetleri ile toplumun ihtiyaçlarına göre düzenleneceği, 11. Maddede güçlü, istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olması gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış, davranış ve sorumluluk duygusunun manevi değerlere saygısının her türlü eğitim çalışmaların da öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılacağı belirtilmiştir (Tekışık-Karabıyık, IX. Baskı, s. 21). Bu ilkeler eğitici çalışmaların amaçları ile doğrudan ilgilidir.

15 Temmuz 1974 tarih ve 1797 sayılı tebliğler dergisinde ortaokulların amaç ve görevleri programın genel nitelikleri açıklanmış, ortaokul programlarının tüm öğrencilere temel nitelikte genel kültür kazandıran ortak dersler, öğrencilerin ihtiyacı ve çevre özelliğine cevap veren seçmeli derslerle öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin belirlenip geliştirilmesine, kişiliklerinin oluşturulmasına yardımcı

olacak rehberlik faaliyetleri ile eğitsel çalışmaları kapsadığı belirtilmiş, rehberlik ve eğitsel çalışmaların bakanlıkça hazırlanan esaslara göre yürütüleceği, sınıf öğretmenlerine rehberlik için haftada 2 ders saati, eğitsel kol yürütücüsü öğretmene haftada bir ders saati zaman ayrılacağı, bu saatlerin öğretmenlerin zorunlu ders saati içinde sayılacağı açıklaması getirilmiştir. Ayrıca ortaokul haftalık ders dağıtım çizelgesinde rehberlik ve eğitsel çalışmalar için 6. , 7. , 8. sınıflarda haftada 3 er saat süre ayrılmıştır.

7 Nisan 1975 tarih ve 1834 sayılı tebliğler dergisinde temel eğitim birinci Kademe'de eğitsel çalışmalar için ilk beş sınıfa haftada 2 saat süre ayrıldığı belirtilmiş, eğitsel çalışmalar süresinde öğretmenlerin, öğrencilerin başından ayrılmayacakları belirtilmiştir.

2 Ağustos 1976 tarih ve 1894 sayılı tebliğler dergisinden "İlk ve orta dereceli okullar eğitici çalışmalar yönetmeliği" yayımlanmış eğitici çalışmaların okul içinde ve dışında tüm olanaklardan yararlanılarak eğitici kollar tarafından yürütüleceği belirtilerek 31 eğitici kol önerilmiştir. Bu yönetmelik 6 Haziran 1983 tarih ve 2140 sayılı tebliğler dergisinde yayımlanan "ilkokul, ortaokul lise ve dengi okullar eğitici çalışmalar yönetmeliği" ile yürürlükten kaldırılmıştır. Halen yürürlükte olan yönetmeliğin 17. 59. ve 62. maddeleri, 7 Ekim 1985 tarih ve 2197 sayılı tebliğler dergisinde yayımlanan "eğitici çalışmalar yönetmeliği" ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 17. Öğretmenler kurulu ders yılı başında yapılacak toplantıda okul turu, seviyesi, olanak ve şartlarına göre çevre ihtiyaçları dikkate alınarak belirtilen veya bakanlıkça uygun görülen kollardan gerekli görülenlerin kurulmasına karar verir.

Madde 59. okulların seviyesine göre belirtilen veya bakanlığa uygun görülen konularda gün ve haftalar düzenlenir.

Madde 62. barışın desteklenmesi uluslar arası ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla kurlumuş bulunan çeşitli uluslararası kuruluşlar ve amaçlarını tanıtmak üzere “Birleşmiş Milletler Günü, Nato Günü, Avrupa Günü, Dünya Çocuk Günü, Dünya Kooperatifçilik Günü” düzenlenir.

Okullarda kurulan bütün kollar bu yönetmelik kapsamına girmekle birlikte spor kolu (Tebliğler dergisi 1981, sayı:2099), Kooperatifçilik kolu (Tebliğler dergisi, 1983 sayı:2149), Sivil Savunma Kolu (Tebliğler dergisi, 1989sayı:2291) özel yönetmeliği olan kendi yönetmeliği çerçevesinde çalışan kollardır. Bu kollardan kooperatifçilik kolu yönetmeliğinde gelir ve gider farkından ayrılan %25 lik pay sosyal ve kültürel hizmetler fonunda biriktirilir. Bu para okulun araç ve gereçlerinin sağlanmasında, eğitici kol ve sağlık hizmetleri giderlerinin karşılanmasında, yoksul öğrencilere yardımda ve kültürel yarışmaların giderlerini karşılama da kullanılır açıklaması yer almaktadır (Tebliğler dergisi, 1983sayı:2149).

Eğitici çalışmalar için ders programlarında belirtilen süre 1987-1988 öğretim yılında kaldırılmış bu çalışmaların dersler dışında yapılması zorunluluğu getirilmiştir.

İlk öğretim okulları kılavuzunda, okullarda bulunan danışman rehberlerin görevlei arasında eitici faaliyetleri yöneten öğretmenlere program hazırlama ve uygulamasında yardım etme, öğrencilerin eğitici kol çalışmalarına istekli ve etkili bir şekilde katılmaları sağlama görevi de sayılmıştır.

C. Eğitici alışmaların Amaçları İlkeleri ve Kol Türleri

İlköğretim okullarında eğitici çalışmaların amaçları, ilkeleri ve eğitici kollar 8 Haziran 1983 tarih ve 2140 sayılı tebliğler dergisinde aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

1. Amaçlar

Eğitici çalışmaların amacı:

“Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak ğrencilerin; Atatürk İnkılap ve İlkelerine, Anayasanın başlangıcında ifadesi bulunan Atatürk milliyetçiliğine bağlı türk olmanın gururunu duyan, vatan ve milletini seven, ahlaki ve insani değerlere sahip, demokrasi ilkelerini benimsemiş, yapıcı, yaratıcı, hr ve ilmi düşünce ve sorumluluk duygusuna sahip kişiler olarak yetişmesine, milli ve sosyal hayata etkin bir şekilde katılabilmelerine yardımcı olabilmek için, öğrencilere;

- a. Kendilerini anlayabilme, yeteneklerini geliştirebilme ve toplum yararına kullanabilme,
- b. Planlı çalışabilme alışkanlığı kazanabilme,
- c. Ferdi girişiminde bulunup bunu başarı ile sürdürme,
- d. Yeni durum ve ortamlara uyum sağlayabilme,
- e. Kendilerine ve başkalarına gvenebime,
- f. Başkalarını dikkat ve istekle dinleyebilme,
- g. Kendi görüşlerini başkalarına etkili bir şekilde anlatabilme,
- h. Farklı görüş anlayış ve çalışmaları hoşgörü ile karşılayabilme,
- ı. Sosyal ilişkilerde anlayışlı, saygılı, ölçülü olabilme.
- i. Grupça verilen görevleri tamamlamak için istekli çalışabilme ve gruba karşı sorumluluk duyabilme.

- j. Ferdi olarak veya gruplar halinde çevresindeki sorunlarla ilgilenebilme, bunları çözücü nitelikteki projeler geliştirebilme ve yürütebilme, davranışlarını kazanmalarına katkıda bulunmaktır.

2. İlkeler

Eğitici çalışmaların ilkeleri;

1. “Öğrencilerin okul hayatına mümkün olduğu kadar geniş ölçüde katılmaları ve kendi kendilerini yönetmeye çalışmaları esastır.
2. Eğitici kol çalışmalarını planlama ve yürütülmesinde öğrencilerin özellikleri, ilgi, yetenek ve ihtiyaçları ile çevrenin imkan ve şartları göz önünde tutulur.
3. Eğitici kol etkinliklerinde grup çalışmalarına olduğu kadar ferdi faaliyetlerede yer verilir.
4. Eğitici çalışmaları planlanıp düzenlenmesi ve yürütülmesi için belli bir süre ayrılır. Bu süre öğrencilerin boş zamanlarını da kapsayacak ve değerlendirilecek şekilde düzenlenir.
5. Haftalık ders programında eğitici kol çalışmalarına ayrılan süre bütün öğrenciler için aynı saate rastlatılır.
6. Eğitici kol çalışmalarının planlanması rehber öğretmenin gözetim ve denetiminde kol üyesi öğrenciler tarafından yapılır.”

3. Eğitici Kollar

Eğitici kol çeşitleri aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

“Öğretmenler kurulu ders yılı başında yapacağı toplantıda, okulun türüne, seviyesine imkan ve şartlarına göre çevre ihtiyaçlarını da dikkate alarak aşağıda ki eğitici kollardan gerekli görülenlerin kurulmasına karar verilir.

- Yayın kolu
- Kültür ve edbiat kolu
- Müzik kolu
- Resim kolu
- Folklor kolu
- Müsamere ve Temsil kolu
- Kütüphanecilik kolu
- Yangın ve diğer tehlikeleri önleme kolu
- Gezi ve inceleme kolu
- Okul ve işyerleri ilişkileri kolu
- Tutumlu olma kolu
- Haberleşme kolu
- Okul araç ve gereçlerini koruma kolu
- Sosyal dayanışma ve yardımlaşma kolu
- Çocuk esirgeme kolu
- Yeşilay kolu
- Kızılay kolu
- Köycülük kolu
- Sağlık ve temizlik kolu
- Toplum kurallarına uyma ve görgü kolu
- Spor kolu (oyun yuvası)
- Havacılık kolu
- Eski eserleri koruma ve tanıtmaya kolu
- Fen ve teknoloji kolu
- El sanatları kolu
- Fotoğrafçılık kolu

- Büro makinaları bakım ve tamir kolu
- Koleksiyonculuk kolu
- Bahçe işleri kolu
- Ormancılık ve ağaçlandırma kolu
- Hayvanları koruma kolu
- Turizm ve tanıtma kolu
- Trafik kolu
- Hava gözlem kolu
- Beslenme kolu
- Milli Eğitim bakanlığı vakfı kolu
- Satranç kolu
- Okulu güzelleştirme kolu
- Kooperatifçilik kolu
- Su ürünleri kolu
- Pulculuk kolu
- Çevre özelliğine benzeri kollar

D- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Önemli Günler

1 Ocak	Yılbaşı
15 Ocak	Dr. Fazıl Küçük'ün Ölüm Yıldönümü
23 Nisan	Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
1 Mayıs	İşçi ve Bahar Bayramı
19-20 Mayıs	Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı
20 Temmuz	Barış ve Özgürlük Bayramı
1 Ağustos	Toplumsal Direniş Bayramı
30 Ağustos	Zafer Bayramı

5 Ekim	Dünya Öğretmenler Günü
29 Ekim	Cumhuriyet Bayramı
10 Kasım	Atatürk'ü Anma Günü
15 Kasım	K. K. T. C'nin ilanı-Cumhuriyet Bayramı
24 Kasım	Öğretmenler Günü

Önemli Günler ve Haftaları/Tarihleri

İlköğretim Haftası	Eylül ayının üçüncü günü
Yangından Korunma Haftası	25 Eylül-1 Ekim
Dünya Kalp Günü	29 Eylül
Dünya Çocuk Günü	Ekim ayının ilk Pazartesi günü
Hayvanları Koruma Günü	4 Ekim
Ankara'nın başkent oluşu	13 Ekim
Dünya Gıda Günü	16 Ekim
Birleşmiş Milletler Günü	24 Ekim
Standartlar Günü	Ekim ayının üçüncü haftası
Cumhuriyet Bayramı	29 Ekim
Kızılay Haftası	29 Ekim-4Kasım
Dünya Çocuk Kitapları Haftası	Kasım ayının 2. Pazartesi gününü izleyen hafta
Atatürk Haftası	10-16 Kasım
Öğretmenler Günü	24 Kasım
Vakıflar Haftası	3-9 Aralık
İnsan Hakları Haftası	10 Aralık günü içinde olan hafta

Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası	12-18 Aralık
Dünya Kooperatifçilik Günü	21 Aralık
Atatürk'ün Ankara'ya Gelişi	27 Aralık
Veremle Savaş Eğitimi Haftası	Yılbaşını izleyen ilk hafta
Enerji Tasarrufu Haftası	Ocak ayının ikinci Pazartesi günü
Milli Eğitim Vakfı Kuruluş Günü	19 Şubat
Yeşilay Haftası	1-7 Mart
İstiklal Marşı'nın Kabulü	12 Mart
Çanakkale Zaferi	18 Mart
Orman Haftası	21-26 Mart
Dünya Tiyatrolar Günü	27 Mart
Kütüphaneler Haftası	Mart ayının son Pazartesi
Kanser Haftası	1-7 Nisan
NATO Günü	4 Nisan
Sağlık ve Sosyal Güvenlik Haftası	7-13 Nisan
Turizm Haftası	15-22 Nisan
Okuma Bayramı	Sınıf öğretmenlerinin uygun gördüğü gün
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	23 Nisan
Trafik Haftası	Mayıs ayının ilk Cumartesi
Avrupa Günü	5 Mayıs
Anneler Günü	Mayıs ayının 2. Pazar günü

Sakatlar Haftası	10-16 Mayıs
Hava Şehitlerini Anma Günü	15 Mayıs
Müzeler Haftası	18-24 Mayıs
Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı	19 Mayıs
İstanbul'un Alınışı	29 Mayıs
Çevre Koruma Haftası	Haziran ayının 2. Pazartesi günü
30 Ağustos Zafer Bayramı	30 Ağustos

BÖLÜM II

Her türlü iletişimin hızla arttığı günümüzde günlük hayata giren yenilikler, bireylerde uyum güçlüğü de beraberinde getirmektedir. Teknolojinin hızla gelişmesi yanında eğitim kurumları bu hızın gerisinde kalmakta, öğrencinin günlük hayata uyumu gittikçe zorlaşmaktadır.

Eğitim sistemleri yeni bilgiler ve hünerler yaratarak, toplumun hızla değişen koşullara uymasını kolaylaştırırken, bireyleri toplumdaki rollerine de hazırlayarak toplumun sürmesini sağlar. Eğitimin görevi sosyal, politik ve ekonomiktir. Eğitim, bireyleri sosyalleştirmeli, bilinçli, vatandaş iyi üretici ve tüketici konumuna getirmelidir (Bursalıoğlu, 1991, s. 68-69).

İlköğretimin genel amacı “Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olması için gerekli temel bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandırmak, onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek, her Türk çocuğunu ilgi, isdidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır” (İlköğretim kurumları yönetmeliği, 1992, md. 5).

İlkokul gerçek bir topluluktur ve okulda topluluk hayatı yaşanır. Okulda bireylerin topluluk içinde rol ve ödev alması, gerçek bir toplum hayatı geçirmesi sağlanmalıdır. Okulda ders içi ve ders dışı uygulamalarla öğrencilerin yetenekleri geliştirilmeli, onlara hem bilgi hemde iyi davranışlar kazandırılmalıdır. Öğrencilere aynı zamanda demokratik bir uygulama içinde demokrasi bilinci verilmelidir. (ilk okul programı, 1968, s. 28-29). Öğrencilerin demokrasi kavramını anlamalarını, demokratik davranış kazanmalarını sağlayacak en önemli çalışma ders dışı eğitici kol çalışmalarıdır. Öğrenciler bu çalışmalarla seçmeyi, seçilmeyi, birlikte iş yapabilmeyi sorumluluk almayı ve paylaşmayı öğrenir (Öğretmen Dünyası 1986, s. 3-4).

Eğitici kol çalışmalarının önemi bilinmekle birlikte 1962 yılından sonra ders programlarını yansıtmış, 1971 yılından sonra konuyla ilgili ilkeler benimsenip, yasal düzenlemeler geliştirilmiştir. Bugün uygulanmakta olan Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği 1983 yılında yürürlüğe girmiş, 1985 yılında 17. , 59. , 62. maddeler değiştirilmiştir.

Eğitici kol çalışmaları yapılması zorunlu faaliyetlerdendir. Bu çalışmalar öğretmen gözetimi ve rehberliğinde “İlkokul, ortaokul, lise ve dengi okullar eğitici çalışmalar Yönetmeliği”ne göre yürütülür. Salonu bulunmayan okullarda büyük sınıflardan biri eğitimi aksatmadan bu çalışmalar için kullanılabilir, okul salonu sosyal ve eğitici çalışmalar yönünden çok amaçlı olarak kullanılmalıdır. Eğitici çalışmalar :okullarda eğitsel kollar adıyla bilinir, ders dışında eğitimin amaçları doğrultusunda öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve kişiliğini geliştirmek amacıyla, öğretmen gözetiminde yapılan planlı bir etkinliktir ve Milli Eğitim ‘in genel amaçlarına ulaşmada bir araç olarak kullanılmalıdır (Binbaşoğlu, 1986, s. 28). Eğitici çalışmalar, öğrencilerin uygarlaşmasına, iyi insan olmasına, yurttaş olma bilinci kazanmasına katkıda bulunur, onlara topluluk halinde yaşama alışkanlığı kazandırır. Toplumsal yaşamın kuralları vardır. Eğitici çalışmalarla öğrenciler bu kuralları algılar, örgütlü yaşamın önemini kavrar, sorumlulukları ve hakları olduğunu yaşayarak öğrenir. İş bölümü yapma paylaşma ve görev alma alışkanlığı kazanır. Seçmeyi ve seçilmeyi, seçtiklerini denetlemeyi, desteklemeyi ve değiştirmeyi kavrar (önder, 1994, s. 25).

Eğitici çalışmalar dersler dışında öğrencilerin ilgi ve ihtiyacı doğrultusunda, eğitim hedeflerine uygun gönüllü olarak katıldıkları, rehber öğretmen tarafından yürütülen planlı ve programlı çalışmalardır (Öğretmen dünyası, 1986, s. 3-4). Öğrenciler bu çalışmalarla aldıkları görevlerin sorumluluğunu duyma, eleştiriye uygunlukla karşılama, topluluk önünde rahat konuşma alışkanlığı kazanırlar

(Bedik, 1991, s. 340). Öğrenciler ayrıca mesleki kişiliklerin gelişimine yardımcı olacak bilgi ve alışkanlıklarını da bu çalışmalarla edinirler. Gelişme çağında kazanılan bu ilk deneyimler çocukları olumlu yönde etkiler. Ders dışı çalışmalar çocuğun düşünmesine, karar vermesine, bir işi yapmasına ve sonuca ulaşmasına olanak sağlar. Bu çalışmaların derslere bağlı olma zorunluluğu yoktur, yaparak ve yaşayarak öğrenmeye olanak sağlar ve eğitimle varılmak istenen yönde bir çalışma ortamı hazırlar. Eğitsel öneme sahip bu çalışmalarla Milli eğitimin genel amaçlarına da ulaşılmış olur (Binbaşoğlu, 1986, s. 28-27).

Günümüzde eğitim anlayışıda öğrencilerin çok yönlü, bir bütün olarak gelişmesini, uyumunu kapsar. Eğitim sürecinin temel fonksiyonu kişinin tüm yeteneklerini en uygun şekilde geliştirmektir (Büyükkaragöz, 1985, s. 1).

A. Problem

Çağdaş eğitim, kişilik geliştirmeyi ilke edinmiştir. Kişilik eğitimi, öğretimin bireyselleştirilmesini gerektirir. Öğretimin bireyselleşmesi okulda öğretimden çok öğrenimin ağırlık kazanmasını gerektirir ve öğrenci baş rolde bulunmalıdır (Özgen, 1993, s. 14). Öğrenci odaklı eğitim, bireyi uzlaşmacı, birliktelikçi katılımcı özetle demokrat yapar. Oysa ülkemizde öğrenci değil daha çok bilgi ve öğretmen odaklı eğitim-öğretim yapılmaktadır (Büyükkaragöz, 1990, s. 91).

Okullarda eğitim programları kadar önemli yer tutan eğitsel kol çalışmaları okullarımızda yeterince uygulanamamaktadır. Oysa bu çalışmalar öğrencilerin gelecek hayata hazırlanmalarında dersler kadar önemlidir (Güleryüz, 1988, s. 31). İlköğretimde bazı temel sorunlardan birisi de öğrencilerin hayata hazırlanmalarından çok üst öğrenim kurumlarına girmelerinin ön planda tutulmasıdır (Akyüz, 1989, s. 391). Eğitim sistemimiz daha çok yarışma esasına dayalı hale gelmiştir. Öğrenciler, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda üst öğrenim

kurumlarına yönelecekleri yerde, her kademe de karşılırlarına çıkan sınavlarda başarılı olma yarışı içine itilmişlerdir. (Büyükkaragöz, 1990, s. 38).

Okullarımız da bu yarışın dışında kalmamakta, eğitici çalışmalar uygulamaları gözardı edilmekte, bu çalışmalardan beklenen sonuçlar gerçekleşmemektedir. Beklenen sonuçların gerçekleşmeme nedenleri şöyle özetlenebilir; sınıf mevcutlarının kalabalık olması, eğitim yaşantımızda yer etmiş anti-demokratik anlayış ve davranışlar, eğitim programlarının ağırlığı, sınavların araçtan çok amaç haline gelmiş olması, bazı öğretmenlerin bu çalışmaya ilgi duymaması ve bu çalışmaların gereğine inanmaması, öğretmenlerin bu konuda özendirilmemesi yada bu etkinliklerin amacı, önemi konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları gibi nedenlerdir (Tan, 1969, s. 163-Taş, 1986, s. 5).

Ayrıca bu çalışmaları yürütecek öğretmenlerin konu ile ilgili alanda yetiştirilmemiş olmaları, uygulamalarda aksaklıklara neden olmakta. birçok öğretmenin gerekli bilgi ve deneyiminin bulunmayışı, bu çalışmalar için yeterli yer, araç, gereç ve parasal kaynakların sağlanamayışı, bu çalışmaların amaca ulaşmasını engellemektedir (Tezcan, 1988, s. 132). Bugün okullarımızda öğrenciye rehberliğin ve danışmanlığın yapılabileceği. eğitsel faaliyetlerin yönlendireceği rehberlik ve ders dışı çalışmalar için ayrılan zaman 1987-1988 öğretim yılından itibaren kaldırılmış olmasına rağmen, öğrencilerin rehberlik ve yönelme ihtiyacı ortadan kalkmamıştır (Büyükkaragöz, 1990, s. 125).

Yönetmeliklerle kurulan eğitici kollar bir çok sorun nedeniyle etkili bir şekilde çalışmamakta, her öğrencinin bir eğitsel kolda görev alması kalabalık sınıflarda mümkün olmamaktadır (Binbaşıoğlu, 1977, s. 21-23). Ayrıca bu çalışmalar öğrencilerin demokrasi eğitimi almalarını sağlayan çalışmalardır ve en önemli eğitim hedeflerinde toplumun geleceği bakımından oldukça önemli olan vatandaşlık eğitimi, bu çalışmalarla gerçekleşecektir (Demirtaş, 1988, s. 18).

Öğrencilerin hayata hazırlanmasında yaşamsal bir öneme sahip olan eğitsel kol çalışmaları, okullarımızda çeşitli nedenlerden dolayı uygulanamaz olmuştur. Bu uygulamanın eksikliği MİLLİ EĞİTİM'in amaçlarına ulaşmasını da engelleyecektir. Bu çalışmaların üzerine yeniden önemle eğilmek, uygulamaların amaca ulaşmasını sağlamak gerekmektedir.

B. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı ilkokullarda yapılan eğitici çalışmaların genel bir değerlendirmesini yapmak, karşılaşılan sorunları belirleyerek eğitici çalışmaların amaca uygun yapılmasına geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Araştırmada bu genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Eğitici çalışmalar yönetmeliğinde belirtilen amaca ulaşılmaktamıdır?
2. Eğitici çalışmalar, amaçlar doğrultusunda uygulanmaktamıdır?
3. Uygulamalarda karşılaşılan sorunlar nelerdir?
4. Eğitici çalışmalarla ilgili yönetici ve öğretmenlerin görüş ve önerileri nelerdir?

C. Araştırmanın önemi

Eğitsel çalışmalar, toplumda kişiler arası ilişkileri düzenleyen, görev ve sorumlulukları belirleyip, demokratik bir kişilik oluşturan, yaşamsal öneme sahip uygulamadır (Demirbaş, 1983, s. 38). Bu çalışmalar çocuklar için ilgi çekici, kişiliklerini geliştirici biçimde düzenlemekle birlikte dikkatli yürütüldüğünde

çocukların sosyal gruplar içinde rol almasına, insanlararası ilişkileri geliştirmesine yardımcı olabilecektir (Kısakürek, 1979, s. 57-58).

Eğitsel kollar öğrencinin kişilik ve sosyal gelişimini sağlar. Okul öğrencilere sadece belirli bilgileri öğreten değil, onları geleceğe hazırlayan bir kurumdur ve eğitici çalışmalarla kazanılan deneyimler öğrencilerin gerçek yaşamda yararlanacakları bilgi ve deneyimleridir (Başar, 1981, s. 25). Bu çalışmaların amaca uygun yapılamayışının ne gibi sorunlara neden olacağı açık açık görülmektedir. Eğitimcilerin zaman konunun önemine dikkat çekmiş olmalarına karşın konuyla ilgili çok az araştırmaya rastlanmıştır. İlköğretim okullarında uygulanan eğitici çalışmalar ilk kez bu çalışma ile değerlendirilmiş ve sonuçlar ortaya konulmuştur. Bu araştırma sonuçları ile ilgilenenlerin konuya dikkatinin çekileceği, çalışmaların doğrultusunda yapılması için önlemler alınacağı, yöneticilerin sorunların çözümüne yardımcı olacakları beklenmektedir.

D. Tanımlar

1. **Eğitim:** Bireylerin davranışında, kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak yapılan, istendik değişimi oluşturma sürecidir (Ertürk, 1973, s. 12).
2. **Öğretim:** Bireylerin öğrenmesi için kararlaştırılmış, tüm davranışların klavuzlanarak gerçekleştirilme sürecidir (Fidan, 1986, s. 184).
3. **İlkokul:** Tek yönetim altında toplanmış 5 yıllık ilkokulu kapsayan eğitim kurumudur.
4. **Eğitici Kol:** Okullarda yürütülen, ders saatleri dışında yapılması zorunlu, rehber öğretmen gözetiminde yürütülen ortak ilgi ve isteği bulunan öğrencilerin katıldığı eğitsel kuruluştur.

5. **İlkokul Yöneticisi:** Gündüzlü, pansiyonlu, yatılı ilkokul kurumları yöneticisidir.
6. **Branş Öğretmeni:** Bir yada bir grup dersin öğretmenliğini yapan, genel olarak ilköğretim kurumları ikinci kademe de görev alan öğretmendir.
7. **Sınıf Öğretmeni:** Sınıf öğretmenliği alanında çalışan, genel olarak ilköğretim kurumları 1. kademede görev alan öğretmendir.
8. **Rehber Öğretmen:** Rehberlik uzmanlığı alanında okullarda görev alan öğretmendir.

E. İlgili Araştırmalar

1-Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Bu konuda yapılmış bir araştırmaya rastlanamamıştır.

2-Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar (Türkiye Cumhuriyeti)

Savaş Büyükkaragöz tarafından 1985 yılında yapılan “Konya ilinde Temel Eğitim 2 Kademe, Bağımsız Ortaokul ve Ortaeğitim Kurumlarında Sınıf Öğretmenleri ile Ders Dışı Eğitici Çalışmaların Değerlendirilmesi”konulu yüksek lisans tezinde, öğretmenlerin çoğunluğu eğitici çalışmaların yararına, dersler kadar önemli olduğuna inandığı, kendilerini bu konuda kısmen yeterli gördüğü, eğitici çalışmaların başarısını engelleyn nedenlerin arasında zamanın yetersiz olduğu, bu çalışmaların amcının öğretmenler tarafından iyi algılanmadığı, bu çalışmalar için uygun yer bulunamadığı, ödenen ücretin yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır (Büyükkaragöz, 1985).

Haluk Yavuzer yaptığı bir araştırmada başarılı çocukların %68'inin sınıf içi etkinliklerde, %88'inin sınıf dışı etkinliklerde aktif ve lider olduğunu ortaya koymuştur (Yavuzer, 1987).

Şeyda Odabaşı tarafından 1988 yılında yapılan "Eğitsel etkinliklerin ilkököl 1. Sınıf Öğrencilerinde İlkokuma-Yazma Becerilerine etkisi" konulu yüksek lisans tezinde ; planlı ders dışı eğitsel etkinliklere katılan grubun yazma düzeyi ortalaması, bu etkinliklere katılmayan grubun yazma düzeyi ortalamasından yüksek bulunmuştur (Odabaşı, 1988).

Ömer Aslantaş tarafından 1989 yılında yapılan "İlkokullarda eğitsel kol çalışmalarında karşılaşılan sorunlar"konulu yüksek lisans tezinde ; Eğitici çalışmaların amacına ulaşmasına, hangi etkinlikleri içerdiğine, öğretim süreçlerine ilişkin olarak karşılaşılan sorunlara, boş zaman değerlendirmesine katkısına, öğretmen rehberliğine ilişkin sorunlara, yıllık çalışmaların değerlendirilmesine, nasıl verimli hale getirileceği sorusuna yanıt aranmıştır (Aslantaş, 1989)

Mustafa Büyükişık tarafından yapılan 1989 yılında yapılan "İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Etkinlikleri gerçekleştirme dereceleri" konulu yüksek lisans tezinde;müfettiş, yönetici ve öğretmenler müfettişlerin eğitsel etkinliklere ilişkin çalışmalarda çok az yardımcı olduklarını belirtmişlerdir (Büyükişık, 1989).

BÖLÜM III

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, araştırmada denek gruplarına uygulanan anketlerin hazırlanması, velilerin toplanması, işlenmesi ve yorumlanmasında kullanılan istatistiksel yöntemler ele alınmıştır.

A. Araştırmanın Modeli

Araştırma ilkokullarda yapılan eğitici çalışmaların nasıl yapıldığını, ilgililerin görüşlerine göre karşılaşılan sorunları ve çözüm önerilerini saptamayı amaçladığından tarama modeli uygulanmıştır.

B. Araştırmanın Evreni ve Örneklem

Araştırma KIBRIS (K. K. T. C.) örneği olarak sınırlandırılmıştır. K. K. T. C.'de görev yapan, Kıbrıs merkez ilçelerinde bulunan ilkokullarda görev yapan yöneticiler branş ve sınıf öğretmenleri araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Üç denek grubun araştırma kapsamına alınması ile eğitici çalışmaların değerlendirilmesinde bütünlük sağlanması amaçlanmıştır. Evren ve örneklem dağılımı tablo 1'de gösterilmiştir.

TABLO 1.
ARAŞTIRMANIN EVRENİ, ÖRNEKLEMİ, VERİLEN VE ALINAN ANKET SAYILARI

İlköğretim okulları		Yöneticiler		Branş Öğretmenleri		Sınıf Öğretmenleri		Toplam	
Toplam okul sayısı	Örnek-leme alınan okul sayısı	Verilen anket sayısı	Alınan anket sayısı	Verilen anket sayısı	Alınan anket sayısı	Verilen anket sayısı	Alınan anket sayısı	Verilen anket sayısı	Alınan anket sayısı
18	3	12	9	19	13	75	68	133	93
12	2	8	6	66	56	20	15	97	80
21	3	15	13	52	45	43	36	113	98
13	2	12	11	43	30	25	19	83	64
22	3	14	12	46	30	58	53	122	99
20	3	14	12	38	35	56	58	114	108
106	16	75	63	264	209	277	249	662	542
–	%13,67	–	%84	–	%79	–	%89,	–	%81

1. Yönetici Grubu

Kıbrıs merkez ilçelerinde 2001-2002 öğretim yılında 106 ilkokul bulunmaktadır. Her ilçeden okul sayısına göre en az 2, en çok 3 olmak üzere 16 ilkokul ve bu okullarda görevli olan yöneticilerin tamamı örneklem kapsamındadır.

2. Branş Öğretmenleri Grubu

Örnekleme alınan 16 ilkokulda görev yapan tüm branş öğretmenleri örneklem kapsamındadır.

3. Sınıf Öğretmenleri Grubu

Örnekleme alınan 16 ilkokulda görev yapan tüm sınıf öğretmenleri örneklem kapsamına alınmış olup, eğitici kollarda görev almayan anasınıfı öğretmenleri örneklem kapsamı dışındadır.

C. Bilgi Toplama Aracı

Bilgi toplama amacıyla kullanılan anket denekler için ortak hazırlanmış olup 5 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümdeki ilk üç soru tüm deneklere ortak, dördüncü soru yönetici ve öğretmenlere, beş ve altıncı soru öğretmenlere, yedinci soru yöneticilere ve diğer bölümdeki soruların tamamı tüm gruplara yöneltilmiştir.

1. Anketlerin Geliştirilmesi

Araştırmanın kuramsal temelini hazırlamak, anketlerde yer alacak sorunları belirtmek amacıyla alanla ilgili yayınlar taranmış, bu amaçla, Kütüphane (AKM), Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Başkanlığı, Yakın Doğı Üniversitesi, Lefke Üniversitesi, Doğı Akdeniz Üniversitesi kütüphanelerinde yayın taraması yapılmıştır. Toplam 48 sorulu anket tasarlanıp uzmanların görüşü doğrultusunda kesin uygulanabilecek duruma getirilmiştir.

2. Anketlerin Uygulanması

Hazırlanan anketlerin uygulanabilmesi için Yakın Doğı Üniversitesi Eğitim Bilimleri aracılığı ile Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'ndan gerekli izin

alınmıştır. Yönetici ve öğretmen anketleri okullara elden götürülüp, yöneticiler yardımı ile uygulanıp geri alınmıştır.

D. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada kullanılan veriler ilgili yayın tarama ve anket yoluyla toplanmış olup verilerin toplanması, bilgisayara kaydedilmesi, yorumlanması araştırmacı tarafından; istatistiksel işlemler, bilgisayar paket programında bilgi işlem uzmanı tarafından yapılmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında alana ilişkin yayınlar incelenip konu ile ilgili var olan durum, ortaya konulmuştur. İkinci aşamada ise anketler incelenip gruplara ayrılmış, verilerin dökümü yazılıp bilgisayara kaydedilmiştir.

Tüm grupların kişisel nitelikleri ile ilgili bilgilerin yüzde ve frekansı alınmıştır. Ağırlıklı ortalamalar 1. Hiç (1. 00-1. 79), 2. Az (1. 80-2. 59), 3. orta (2. 60-3. 39), 4. Çok (3. 40-4. 19), 5. Pekçok (4. 20-5. 00) olarak kabul edilmiştir. Ankette eğitsel kol çalışmaları ile ilgili olan 40 soruya deneklerin verdikleri yanıtların frekans, yüzde dağılımı, ağırlıklı ortalamaları, standart sapmaları hesaplanmıştır. Verilen yanıtlar bakımından grupların görüşleri arasında istatistiksel bir fark olup olmadığı Scheffe's testi ile incelenmiştir. Anlamlı fark bulunan yanıtlarda anlamlılık derecesi $P < 0.05$ düzeyinde incelenmiş, sonuçlar tablolarla gösterilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmaya katılan deneklerin nitelikleri ile Eğitici Çalışmalar'a ilişkin bulgular sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Bulgular ve yorumlar tüm deneklerin anketlere verdikleri yanıtların istatistiksel işlemleri sonucu ve ilgili yayın taramasında elde edilen bilgiler yardımıyla düzenlenmiştir.

A. Araştırmaya Katılan Deneklerin Nitelikleri

Araştırma evreni Kıbrıs (K.K.T.C.)'de görev yapan yönetici, branş ve sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırma evreninden alınan grupların örneklem dağılımı tablo 2 de gösterilmiştir.

TABLO 2.
ANKET UYGULANAN DENEKLERİN SAYILARI YÜZDELERİ

Gruplar	F	%
A. Yöneticiler	63	.02
B. Öğretmenler		
1-Branş Öğretmenleri	209	.40
2-Sınıf Öğretmenleri	249	.10
TOPLAM	521	.100

1. Yöneticiler:

Yöneticilere ait bilgiler Toblo 3 te görülmektedir.

- a) Cinsiyet:Yöneticilerin 23'ü kadın, 40'ı erkektir. Bu grubun çoğunluğu erkektir. İlköğretim okullarında kadın öğretmenler çoğunlukta olmasına karşın yöneticilikte azınlıktadır.
- b) Mesleki Kıdem:1-4 yıl arası 5, 5-9 yıl 10, 10-14 yıl arası 14, 15-19 yıl arası 18, 20 yıl ve üzeri 16 yıl mesleki kıdemdedir.
- c) Bulunduğu okulda kıdemi: 1-4 yıl arası 22, , 5-9 yıl arası 33, 10-14 yıl arası 5, 15-19 yıl arası 2, 20 yıl ve üzeri kıdemi bulunan 3 kişi aynı okulda görev yapmaktadır. Çoğunluğu 5-9 yıl arası aynı okulda görevlidir.
- d) Yöneticilikteki Kıdemi: 1-4 yıl arası 31, , 5-9 yıl arası 11, 10-14 yıl arası 7, 15-19 yıl arası 5, 20 yıl ve üzeri kıdemi bulunan 8 kişi bulunmaktadır. Bu grubun çoğunluğu 1-4 yıl arası yöneticilik kademine sahiptir.

TABLO 3.
YÖNETİCİLERİN ÖZELLİKLERİ

Değişken		a	b	c	d	e	N
Cinsiyet	F % .36	Kadın 23 .36	Erkek 40 .63				63
Mesleki Kıdem	F % 0,07	1-4yıl 5 0,07	5-9 yıl 10 0,15	10-14 yıl 14 0,22	15-19 yıl 18 0,28	20yıl ve üz 16 0,25	63
Bulundu Okulda Kaç Yıl Görevli	F % 0,34	1-4yıl 22 0,34	5-9 yıl 33 0,52	10-14 yıl 5 0,07	15-19 yıl 2 0,03	20 yıl ve üz. 3 0,04	63
Yöneti. Kıdemi	F % 0,49	1-4yıl 31 0,49	5-9 yıl 11 0,17	10-14 yıl 7 0,11	15-19 yıl 5 0,07	20yılveüz. 8 0,12	63

2. Branş Öğretmenleri

Branş öğretmenlerine ilişkin bilgiler tablo 3'te verilmiştir.

- a) **Cinsiyet:** Bu grupta 146 kadın 63 erkek bulunmaktadır. Bu grubun çoğunluğu kadındır.
- b) **Mesleki Kıdem:** 1-4 yıl arası 52, 5-9 yıl arası 44, 10-14 yıl arası 44, 15-19 yıl arası 41, 20 yıl ve üzeri kıdemi bulunan 28 kişidir. 1-4 yıl arası kıdeme sahip olanlar çoğunluktadır. Branş öğretmenlerin diğer gruplardan daha genç olduğu söylenebilir.
- c) **Bulunduğu Okulda Kıdemi:** 1-4 yıl arası 154, 5-9 yıl arası 42, 10-14 yıl arası 7, 15-19 yıl arası 6, 20 yıl ve üzeri kıdemi bulunan bulunmamaktadır. 1-4 yıl arası görevli olanlar çoğunluktadır.
- d) **Bulunduğu Okuldaki Kıdemi:** 1-4 yıl arası 161, 5-9 yıl arası 33, 10-14 yıl arası 14, 15-19 yıl arası 27, 20 yıl ve üzeri kıdemi bulunan 10 öğretmen bulunmaktadır. Çoğunluğu 1-4 yıl arası aynı okulda görevli olanlar oluşturmaktadır.
- e) **Eğitici Kol Görevi:** Sınıf öğretmenlerinin eğitsel kol etkinliklerinde aldıkları görevler şöyledir: Sağlık ve Temizlik kolunda 30, Kültür Edebiyat ve yayın kolunda 33, Müsamere ve Temsil kolunda 14, Kızılay kolunda 27, Spor Kolunda 10, Gezi İnceleme Kolunda 20, diğer kollarda 115 öğretmen görevlidir. Çoğunluğu oluşturan grubun eğitsel kol görevi belirtilmemiştir. Bu nedenle ilk sırayı kültür, edebiyat ve yayın kolunda görevli öğretmenler almaktadır.

TABLO 4.
BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN ÖZELLİKLERİ

Değişken		A	B	C	D	E	F	G	N
Cinsiyet	F %	Kadın 146 .70	Erkek 63 .30						209
Mesleki Kıdem	F %	1-4yıl 42 0.25	5-9 yıl 44 .21,70	10-14 yıl 44 21, 27	15-19 yıl 41 20, 81	20yıl ve üzeri 28 .13			209
Bulundu Okulda Kaç Yıl Görevli Olduğu	F %	1-4yıl 154 .74, 21	5-9 yıl 42 .20,36	10-14 yıl 7 .3	15-19 yıl 6 .2	20yıl ve üz 0 .0			209
Eğitici kol Görevi	F %	Sağlık. Temiz 18 .09	Kül. Ed. Yay Kolu 30 .14	Müsamere Kolu 14 .07	Kızılay kolu 16 .08	Spor Kolu 14 .07	Gezi İnceleme 16 .08	Başka 101 .51	209

3. Sınıf Öğretmenleri

Sınıf öğretmenlerine ilişkin bilgiler tablo 5'te verilmiştir.

- a) **Cinsiyet:** Bu grupta 154 kadın 95 erkek bulunmaktadır. Bu grubun çoğunluğu kadındır.
- b) **Mesleki Kıdem:** 1-4 yıl arası 13, 5-9 yıl arası 37, 10-14 yıl arası 44, 15-19 yıl arası 67, 20 yıl ve üzeri kıdemi bulunan 88 kişidir. 1-4 yıl arası kıdeme sahip olanlar çoğunluktadır. Branş öğretmenlerin diğer gruplardan daha genç olduğu söylenebilir.
- c) **Bulunduğu Okulda Kıdemi:** 1-4 yıl arası 171, 5-9 yıl arası 49, 10-14 yıl arası 22, 15-19 yıl arası 7, 20 yıl ve üzeri kıdemi bulunan 10

öğretmen bulunmaktadır. Çoğunluğu 1-4 yıl arası aynı okulda görevli olanlar oluşturmaktadır.

- d) **Eğitici Kol Görevi:** Sınıf öğretmenlerinin eğitsel kol etkinliklerinde aldıkları görevler şöyledir: Sağlık ve Temizlik kolunda 30, Kültür Edebiyat ve yayın kolunda 33, Müsamere ve Temsil kolunda 14, Kızılay kolunda 27, Spor Kolunda 10, Gezi İnceleme Kolunda 20, diğer kollarda 115 öğretmen görevlidir. Çoğunluğu oluşturan grubun eğitsel kol görevi belirtilmemiştir. Bu nedenle ilk sırayı kültür, edebiyat ve yayın kolunda görevli öğretmenler almaktadır.

TABLO 5.
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖZELLİKLERİ

Değişken		A	B	C	D	E	F	G	N
Cinsiyet	F %	Kadın 154 62,07	Erkek 95 37,73						249
Mesleki Kıdem	F %	1-4yıl 13 05	5-9 yıl 37 15,71	10-14 yıl 44 18,77	15-19 yıl 67 27,20	20yıl ve üzeri 88 32,57			249
Bulundu Okulda Kaç Yıl Görevli Olduğu	F %	1-4yıl 161 65,42	5-9 yıl 49 20,31	10-14 yıl 22 09,20	15-19 yıl 7 03,04	20yıl ve üz 10 04.01			249
Eğitici kol Görevi	F %	Sağlık. Temiz 30 12,26	Kül. Ed. Yay Kolu 33 13,03	Müsamere Kolu 14 6,51	Kızılay kolu 27 11,11	Spor Kolu 10 4,60	Gezi İnceleme 20 8,43	Başka 115 44,06	249

B. Eğitici alışmaların Amaçlarına İlişkin Bulgular

Bu kısımda eğitici çalışmaların amaçlarına ulaşma derecesini belirlemeye yönelik 16 soruya ilişkin bulgular yer almaktadır. İlkokul, ortaokul ve lise dengi okullar Eğitici alışmalar Yönetmeliğinde belirtilen amaçlara ne derece ulaşıldığına ilişkin deneklerin görüşleri anket formundaki soru sırasına göre sorulmuştur ve bulgular tablo 8 de verilmiştir. Tabloda denek sayısı, sorulara verdikleri yanıtların ağırlıklı ortalamaları, standard sapma, serbestlik derecesi ve F testi sonuçları işlenmiştir. Tablolara ve diğer yazılara Yöneticiler Y, Branş ğretmenleri B ve Sınıf ğretmenleri S şeklinde yazılmıştır.

1. Kendilerini anlayabilme davranışı kazanma derecesi

Eğitsel koların bu amacının gerçekleşme derecesine ilişkin olarak, deneklerin soruya verdikleri yanıtların ağırlıklı ortalamasına göre, Yöneticiler ($x=2, 77$), Sınıf ğretmeni ($x=2, 98$) eğitici çalışmalarla öğrencilerin kendilerini anlayabilme davranışını orta derecede, Branş ğretmenleri ($x=2, 40$) ise az derecede kazanabildiğini belirtmişlerdir.

Varyans analizi sonucunda Branş ğretmenleri görüşleri ile Sınıf ğretmenleri görüşleri arasındaki fark 0, 05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Yönetici görüşleri diğer deneklerden farklı değildir.

İlkokullarda birinci kademedede görev yapan sınıf öğretmenleri ile ikinci kademedede görev yapan branş ğretmenlerinin görüşlerinin farklı oluş nedeni, ilkokulların iki kademesi arasında farklı uygulamaları olmasıdır. Öğrencilerin bu davranışı birinci kademedede orta derecede ikinci kademedede daha az kazandıkları kanısına varılmıştır.

TABLO 6.

**EĞİTİCİ ÇALIŞMALARIN AMAÇLARINA YÖNELİK YÖNETİCİ-BRANŞ ÖĞRETMENİ VE
SINIF ÖĞRETMENİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI**

Eğitici Çalışmalarla Öğrencilerin;		N	X	SS	F
1. Kendilerini anlayabilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 77 2, 49 2, 98	0, 91 0, 81 0, 88	14, 79
2. Yeteneklerini geliştirebilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 86 2, 67 3, 05	0, 85 0, 89 0, 87	7, 78
3. Planlı çalışma davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 87 2, 53 2, 99	0, 86 0, 93 0, 89	10, 98
4. Ferdi girişimde bulunabilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 99 2, 84 3, 10	1, 02 0, 93 0, 95	3, 29
5. Yeni durumlara uyum sağlama davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 87 2, 73 3, 13	0, 83 0, 86 0, 89	8, 84
6. Kendine güvenilebilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	3, 04 2, 87 3, 32	0, 89 0, 92 0, 95	9, 91
7. Başkalarına güvenilebilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	3, 01 2, 73 3, 12	0, 84 0, 86 0, 87	8, 64
8. Boş zamanlarını yararlı bir şekilde değerlendirme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 76 2, 56 3, 04	1, 06 0, 98 0, 91	11, 42
9. Başkalarını dikkat ve istekle dinleyebilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 94 2, 56 2, 99	0, 86 0, 96 0, 91	10, 25
10. Kendi görüşlerini başkalarına etkili bir şekilde anlatabilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 89 2, 61 3, 03	0, 89 0, 95 0, 92	9, 03
11. Farklı görüş, anlayış ve çalışmaları hoşgörülle karşılayabilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 85 2, 63 3, 05	0, 94 0, 93 0, 90	9, 69
12. Sosyal ilişkilerde anlayışlı, saygılı, ölçülü olabilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	3, 10 2, 79 3, 20	0, 93 0, 94 0, 87	9, 02
13. Grupça verilen görevleri tamamlamak için istekli çalışma alışkanlığı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	3, 15 2, 92 3, 34	0, 82 0, 93 0, 91	8, 70
14. Gruba karşı sorumluluk duyabilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	3, 13 2, 85 3, 21	0, 86 0, 95 0, 88	6, 63
15. Çevresindeki sorunlarla ilgilenebilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 92 2, 68 3, 05	0, 86 0, 93 0, 97	7, 35
16. Çevre sorunlarını çözücü nitelik projeler geliştirebilme davranışı kazanma derecesi	YÖ B. Ö S. Ö	63 209 249	2, 66 2, 37 2, 68	0, 91 0, 98 1, 02	7, 18

sd: 3,663

P<0.005

2. Yeteneklerini geliştirebilme davranışı kazanabilme derecesi

Bu soruya verilen yanıtların ortalamalarına göre yöneticilerin ($x=2, 86$), branş öğretmenlerinin ($x=2, 67$) ve sınıföğretmenlerinin ($x=3, 05$) öğrencilerin bu çalışmalarla yeteneklerini geliştirme davranışını orta derecede kazandıklarını belirtmişlerdir.

Analiz sonucunda branş öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yönetici görüşleri farklı değildir.

Bu sonuca göre ilköğretim okullarında öğrenciler eğitici çalışmalarla yeteneklerini orta derecede kazanılması beklenen amacın tam gerçekleşmediği sonucunu ortaya koymaktadır.

3. Planlı Çalışma Davranışı Kazanma Derecesi

Bu amacın gerçekleşmesi konusunda, yöneticiler($x=2, 87$), Sınıf öğretmenleri ($x=2, 99$), orta derecede, Branş öğretmenleri ($x=2, 53$) az derecede yanıtını vermişlerdir.

Analiz sonucunda branş öğretmenleri görüşleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Yönetici görüşleri diğer deneklerin görüşlerinden farklı değildir.

Planlı çalışma alışkanlığı ilkokullarda birinci kademedede kazanılmaya başlanan, ikinci kademedede artırılması ve geliştirilmesi beklenen bir davranıştır. Önce orta derecede kazanılan bir davranışın daha sonra az derecede kazanılması

düşündürücüdür. Kazanılan bir davranışın gerilemesi değil daha iyi bir düzeye gelmesi beklenir.

4. Ferdi girişimde bulunabilme davranışı kazanma derecesi

İlköğretim okullarında öğrencilerin ferdi girişimde bulunabilme davranışını kazanma derecelerine ilişkin yanıtların ortalamalarına göre; yöneticiler ($x=2, 99$, branş öğretmenleri ($x=2, 84$), sınıf öğretmenleri ($x=23, 10$), orta derecede kazandıkları görüşündedirler.

Analiz sonucunda branş ve sınıf öğretmenleri görüşleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Yöneticilerin görüşleri öğretmenlerin görüşünden farklı değildir. Buradan öğrencilerin bu çalışmalarda ferdi girişimde bulunabilme davranışını orta derecede kazandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin ferdi girişimde bulunabilme davranışını kazanmaları önemlidir. Bu davranış kazandırılmaya çalışılmalıdır.

5. Yeni durumlara uyum sağlama davranışı kazanma derecesi

Eğitici çalışmalarla öğrencilerin yeni durumlara uyum sağlama davranışını kazanma derecesine ilişkin soruya verilen yanıtların ortalamalarına bakıldığında yöneticilerin ($x=2, 87$), branş öğretmenlerinin ($x=2, 73$), ve sınıf öğretmenlerinin ($x=3, 13$), görüşlerine göre orta derecede kazandıkları görülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda branş öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu soruda da yönetici görüşleri diğer iki denek grubundan farklı değildir.

Buradan ilkokullarda öğrencilerin yeni durumlara uyum sağlama davranışını orta derecede kazandıkları görülmektedir. Verilen yanıtların ağırlıklı ortalamalarına göre branş öğretmenlerinin bir bölümü bu davranışın az derecede kazanıldığını belirtmeleri ile ortalamaların diğer denek yanıtları ortalamalarından düşük bulunmasını etkilediği orta derecede kazanılan bu davranışın istenilen düzeyde gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır. Bu davranışı kazanan bir öğrenci her ortamda kendisini kanıtlayabilme, problem çözebilme somut bilgiden soyut bilgiye transfer yapabilme becerisininide kazanmış olacaktır.

6. Kendine güvenebilme davranışı kazanma derecesi

Öğrencilerin bu çalışmalar sonucunda kendilerine güvenebilme davranışı kazanabilme konusunda yöneticilerin ($x=3, 04$) branş öğretmenlerinin ($x=2, 87$) sınıf öğretmenlerinin ($x=3, 32$) görüşlerinin ortalamalarına göre orta derecede gerçekleşmesidir.

Analiz sonucunda branş ve sınıf öğretmenleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yöneticilerin görüşleri farklı değildir.

İlkokullarda birinci kademedede bu davranış çok kazanılırken, ikinci kademedede daha az kazanıldığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin başkalarına güvenebilme davranışı kazanmaları eğitici çalışmaların amaçlarından biridir. Bu davranışın istenilen düzeyde gerçekleşmediği buna karşın kendine güvenebilen bir öğrencinin her konuda başarılı olması beklenir.

7. Başkalarına güvenilebilme davranışı kazanma derecesi

İlkokullarda eğitici çalışmalar sonucunda;Yöneticiler ($x=3, 01$) Branş öğretmenleri ($x=2, 73$) ve Sınıf öğretmenleri ($x=3, 12$) görüşlerine göre öğrenciler bu davranışı orta derecede kazanmaktadırlar.

Analiz sonucunda branş ve sınıf öğretmenleri görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yönetici görüşleri ile öğretmenlerin görüşleri farklı değildir.

Buradan ilkokullarda birinci kademedede çok dereceye yakın kazanılan bu davranışın ikinci kademedede az dereceye yakın biçimde gerçekleştirdiği sonucu çıkarılmıştır. Bir çocuğun büyüdükçe başkalarına güven duygusu kazanması beklenirken bu sonuca göre tersine gelişmekte olduğu kanısına varılmıştır.

Öğrencilerin önce kendine, daha sonra başkalarına güven duymaları beklenir. Eğitici çalışmaların amacına ulaşması ile bu davranış kazandırılabilir.

8. Boş zamanlarını yararlı bir şekilde değerlendirebilme davranışı kazanma derecesi

Öğrenciler boş zamanlarını değerlendirebilme davranışını YÖ ($x=2, 76$) ve Sö görüşlerine göre orta derecede BÖ ($x=2, 56$) görüşlerine göre daha az derecede kazanmaktadırlar.

Analiz sonucunda branş öğretmenleri görüşleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri arasındaki fark anlamlı, yönetici görüşleri ile diğer deneklerin arasındaki fark anlamlı değildir.

7. Parasal sorunların okul kooperatifi gelirleri ile çözme yoluna gidilme derecesi

Parasal sorunların çözümünde kooperatif gelirlerinden ne derecede yararlanıldığı sorusuna; YÖ ($x=2,32$).BÖ ($x=2,04$) ve sınıf öğretmenleri ($x=2,15$) az derecede yararlanıldığı yanıtını vermişlerdir.

Yapılan analiz sonucunda branş ve sınıf öğretmenleri görüşleri arasında anlamlı fark bulunurken yönetici ile diğer deneklerin görüşleri arasında fark bulunmamıştır.

Branş ve sınıf öğretmenlerinin az derecede gerçekleştiğini belirttikleri bu uygulama için yöneticilerin orta derecede görüş belirtmelerinin gerçekleri yansıtmadığı denetimlerde kooperatif gelirlerinin ayrıntılı incelenmediği kanısına varılmıştır.

Eğitici çalışmalardan Kooperatifçilik Kolu Yönetmeliğinde bu kolun sosyal ve kültürel hizmetler fonunda %25 lik bir payın biriktirileceği ,bu payın okul giderleri,eğitici kol ve sağlık giderleri gibi giderler için kullanılacağı belirtilmiştir.Bu yönetmeliğe karşın bu fondan ilgililerin habersiz olduğu ve yararlanılmadığı görülmüştür.

8. Bu çalışmalarla diğer derslerin bağlantısının kurulabilme derecesi

Bu çalışmaların derslerle bağlantısının kurulabilme derecesi,BÖ ($x=2,45$) görüşlerine göre az,YÖ ($x=2,94$) ve SÖ görüşlerine göre de orta derecede gerçekleşmektedir.

Yapılan analiz sonucunda yönetici ile branş öğretmenleri görüşleri arasında, branş öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri arasında, anlamlı fark olduğu bulunmuştur. Yönetici görüşleri diğer deneklerin görüşlerinden farklı değildir.

Buradan, ilkokullarda birinci kademedede, eğitici çalışmalarla diğer dersler arasında orta derecede bağlantı kurulabilirken, ikinci kademedede daha az kurulduğu sonucuna varılmıştır.

Birinci kademedede 1. sınıftan, 5. sınıfa kadar derslerde toplulaştırma esastır. Örneğin hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve fen bilgisi derslerinde işlenen üniteler diğer dersler için ana konuyu oluşturur. Türkçe dersinde ünite ile ilgili bir parça işlerken, matematik dersinde ünite ile ilgili problem çözülür. İkinci kademedede ise birbirinden bağımsız dersler farklı öğretmenler tarafından işlenir. İkinci kademedede dersler arasında bağlantı kurmak mümkün değildir. Okullarda ikili öğretim uygulamaları dersler dışında öğrencinin okulda kalmasını güçleştirmektedir. Derslerle bağlantısı kurulamayan bu çalışmalar zaman bulamama sorunu ile de uygulanamaz durumdadır. Özellikle ilkokullarda ikinci kademedede bu soruna çözüm getirmelidir.

9. Bu çalışmaların öğrencilerin ders başarılarını olumlu yönde etkilendiği görüşüne ilgililerin katılma derecesi

Bu soruya YÖ ($x=3,23$), BÖ ($x=2,75$), SÖ ($x=3,04$) bu çalışmaların öğrencilerin ders başarılarını olumlu yönde etkilediği görüşüne orta derecede katılmaktadırlar.

Analiz sonucunda, branş öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri arasında, sınıf öğretmenleri ile yönetici görüşleri ile branş öğretmenleri görüşleri arasında ve yönetici görüşleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Deneklerin bu görüşe çok derecede değil, orta derecede katılmaları anlamlıdır. Buradan bu çalışmaların gereği gibi uygulanmadığı için ders başarısına etkisinde pek farkına varılmadığı görülmüştür. Eğitici çalışmaların gereği gibi uygulanması ile öğrencinin ders başarısı olumlu etkilenecek, bu etki gelecek yaşantısında da sürecektir. Haluk Yavuzer'in bir araştırmasında da başarılı öğrencilerin %88'inin sınıf dışı etkinliklerde aktif ve lider oldukları saptanmıştır (Yavuzer, 1987).

10. Eğitici kol raporlarının hazırlanışında eski raporlardan yararlanılma derecesi

Eğitici kol raporlarının hazırlanışında eski raporlardan; BÖ ($x=3,16$) ve sınıf öğretmenleri ($x=3,38$) orta derecede yararlanıldığını, YÖ ($x=3,44$) ise çok derecede yararlanıldığını belirtmişlerdir.

Yapılan analiz sonucunda branş öğretmenleri görüşleri ile yönetici ve sınıf öğretmenleri görüşleri arasında fark bulunmuştur. Branş öğretmenlerinin görüşleri diğer deneklerden farklı değildir.

Sonuç olarak, ilkokullarda eğitici kol raporlarının hazırlanmasında eski raporlardan yararlanıldığı, kol raporlarının bir örneğinin okul yönetimine bırakılması ile yöneticilerin bu uygulamanın farkında oldukları düşünülmektedir. Öğretmenlerin eski raporları tekrarlama yerine çalışmalarla ilgili

araştırma yapımları,yenilikler getirmeye çalışmaları gerektiği kanısına varılmıştır.

Eğitici çalışmalar uygulamasında karşılaşılan sorunlara ilişkin bulgular genel olarak değerlendirilmiş Tablo 11’de gösterilmiştir.

TABLO-11
GÖRÜŞ VE ÖNERİLERE İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

	N	X	S.S	F
YÖNETİCİLER	63	3,16	0,57	4,69
BRANŞ ÖĞR.	209	2,86	0,63	4,69
SINIF ÖĞR	249	2,93	0,58	4,69
GENEL	521	2,94	0,60	4,69

P<0.005

sd: 2.972

İlkokullarda eğitici çalışmaların uygulanması sırasında;YÖ (x=3,16),BÖ (x=2,86) ve SÖ (x=2,93) sorunlarla orta derecede karşılaşıldığını belirtmişlerdir. Yapılan analiz sonucunda yönetici görüşleri ile branş ve sınıf öğretmenleri görüşleri arasında fark bulunmuştur.

Sonuç olarak, ilkokullarda eğitici çalışmalar uygulamalarında sorunlar bulunduğu kanısına varılmıştır. Bu sorunlar kısaca şöyledir;okul yöneticilerinin bu çalışmalar konusunda az yardımcı olmakta,ikinci kademedeki yer sorunu ile daha çok karşılaşmakta, bu çalışmalar için zaman bulunamamakta, eğitici çalışmalarla ilgili yayınlara, araç ve gerece ihtiyaç bulunmakta, parasal sorunların

çözümünde eğitici kol etkinliklerinden gelir elde etme yoluna gidilmemekte, kooperatif gelirlerinden yararlanılmamakta, ilgililer bu çalışmaların öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediği görüşüne orta derecede katılmakta, kol raporları hazırlanırken eski raporlardan yararlanılmamaktadır. İlkokullarda eğitici çalışmaların amaca uygun yürütülebilmesi için bu sorunların çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

E. Eğitici çalışmalarla ilgili görüş ve önerilere ilişkin bulgular

Bu kısımda eğitici çalışmalarla ilgili görüş ve önerilere karşın 6 soruyla ilgili bulgular yer almaktadır.

Bu kısmın amacı; ilköğretim okullarında görev yapan yönetici, branş ve sınıf öğretmenlerinin eğitici çalışmalarla ilgili görüş ve önerilerini ortaya koymaktadır.

1. Eğitici kol çalışlarında öğretmenlerin yeterli olduğu görüşüne katılma derecesi

Öğretmenler eğitici çalışmalar konusunda; YÖ ($x=2,89$), BÖ ($x=2,86$) ve sınıf öğretmenlerinin ($x=2,90$) görüşlerine göre orta derecede yeterlidir.

Yapılan varyans analizi sonucunda tüm deneklerin görüşleri arasında fark bulunmamıştır.

Eğitici çalışmaların uygulamalarında araç-gereç yer-zaman gibi sorunların olması olumsuz olacaktır, ancak iyi yönlendirilmemiş bir çalışmada başarılı olmayacağı düşünülmektedir. Hizmetiçi eğitimlerde bu konuya yer verilmesi, öğretmenlerin yeterli hale getirilmesi, ilkokullarda rehber öğretmenlerin

gövlendirilmesi ve kol rehber öğretmenlerine ve öğrencilere yardımcı olması, öğretmenlerin yayın, yetiştirme, rehberlik ihtiyacının giderilmesi gerekmektedir.

TABLO 12.
**EĞİTİCİ ÇALIŞMALARLA GÖRÜŞ VE ÖNERİLERE YÖNELİK YÖNETİCİ-
BRANŞ VE SINIF ÖĞRETMENLERİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ
SONUÇLARI**

		N	X	SS	f
1.Eğitici kol çalışmalarında öğretmenlerin yeterli olduğu görüşüne katılma derecesi	YÖ	63	2,89	0,92	1,46
	BÖ	209	2,86	0,94	
	SS	249	2,90	0,94	
2.Eğitici kol çalışmaları için ayrı bir ücret ödenmesi gerektiği görüşüne katılma derecesi	YÖ	63	3,86	1,10	9,50
	BÖ	209	3,84	1,10	
	SS	249	3,84	1,33	
3.Eğitici kol çalışmalarının gerekliliği görüşüne ilgililerin katılma derecesi	YÖ	63	3,54	1,14	1,71
	BÖ	209	3,21	1,17	
	SS	249	3,24	1,12	
4.yöneticilerin eğitici kol çalışmalarına yeterli destek sağladığı görüşüne katılma derecesi	YÖ	63	3,42	1,05	8,91
	BÖ	209	3,84	1,05	
	SS	249	2,80	1,09	
5.Müfettişlerin eğitici kol çalışmalarını gerektiği biçimde denetledikleri görüşüne katılma derecesi	YÖ	63	2,65	1,10	5,80
	BÖ	209	2,46	1,05	
	SS	249	2,52	1,12	
6.Müfettişlerin eğitici kol çalışmaları ile ilgili gerekli rehberliği yaptıkları görüşüne katılma derecesi	YÖ	63	2,38	1,07	26,81
	BÖ	209	2,06	1,05	
	SS	249	2,04	1,07	

Sd: 3.661

P<0.05

2. Eğitici kol çalışmaları için ayrı bir ücret ödenmesi gerektiği görüşüne katılma derecesi

Bu görüşe SÖ (x=3,34).orta derecede katılırken, YÖ (x=3,86) ve BÖ (x=3,84) çok derecede katılmaktadırlar.

Yapılan analiz sonucunda yönetici görüşleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri, branş öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Bu sonuçlara göre öğretmenlere ayrı bir ücret ödenmesi gerekmektedir. Eğitici çalışmalar için ders saati ayrıldığında böyle bir ücrete gerek kalmamakta ancak dersler dışında yapıldığında ise ayrı bir ücret ödenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

3. Eğitici kol çalışmalarının gerekliliği görüşüne ilgililerin katılma derecesi

Eğitici çalışmaların gerekliliği konusunda BÖ ($x=3,21$), SÖ ($x=3,24$) orta derecede, YÖ ($x=3,54$) ise çok derecede katılmaktadırlar.

Varyans analizinde tüm deneklerin görüşleri arasında fark bulunamamıştır.

Eğitici çalışmalar öğrenciyi bir üst kademedan çok gelecek yaşamaya hazırlayan çalışmalardır. Bu çalışmaların gerekliliğine çok derecede inanmayan ilgililerin bu çalışmalar için gerekli çabayı göstermeyecekleri düşünülmektedir. İlgililere bu çalışmaların amacı, yararları yeterince açıklanmalıdır.

3. Yöneticilerin eğitici kol çalışmalarına yeterli destek sağladığı görüşüne katılma derecesi

Yöneticilerin yeterli destek sağladığı görüşüne; BÖ ($x=2,84$) ve SÖ ($x=2,80$) orta derecede, YÖ ($x=3,42$) ise çok derecede katıldıklarını belirtmişlerdir.

Yapılan analiz sonucunda yönetici görüşleri diğer deneklerin görüşlerinden farklı bulunurken, branş öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında fark yoktur.

Yöneticilerin kendilerinin çok derecede destek sağladığını belirttiği halde öğretmenlerin orta derecede branş öğretmenlerinin ise az derecede destek sağladığını belirtmesi ilgi çekicidir. Yöneticilerin bu çalışmalar için gerekli ortamı, araç ve gereci sağladıklarında başarılı çalışmalarını teşvik ettiklerinde eğitici çalışmalara olumlu katkı sağlamış olacaklardır.

5. Müfettişlerin eğitici kol çalışmalarını gerektiği biçimde denetledikleri görüşüne katılma derecesi

Bu görüşe; YÖ (x=2,65),orta derecede,BÖ (x=2,46) ve sınıf öğretmenleri (x=2,52) ise az derecede katılmaktadırlar.

Analiz sonucunda yönetici görüşleri ile branş ve sınıf öğretmenleri görüşleri arasında ki fark anlamlı bulunmuştur.

Buradan ilkokullarda eğitici çalışmaların denetiminin gerektiği biçimde yapılmadığı biçimde ulaşılmıştır. Denetim,uygulamaları keyfilikten kurtarıp, yapılan çalışmalara dönüştürüleceği düşünülmektedir.

TABLO 13.
GÖRÜŞ VE ÖNERİLERE İLİŞKİNGENEL DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

	N	X	SS	F
YÖNETİCİLER	63	3,12	0,67	5,24
BRANŞ ÖĞR	209	2,88	0,62	5,24
SINIF ÖĞR	249	2,81	0,67	5,24
GENEL	521	2,89	0,65	5,24

Sd: 3.661

P<0.05

Sonuç olarak ilkokullarda eğitici çalışmalar konusunda öğretmenlerin yeterli olmadığı, öğretmenlere ayrı bir ücret ödenmesi gerektiği, bu çalışmanın gerekliliği görüşüne ilgililerin çok derecede katılmadığı, yöneticilerin yeterli desteği sağlamadığı, müfettişlerin gerekli denetim ve rehberlik görevini tam olarak yerine getirmediği kanısına varılmıştır.

BÖLÜM V

ÖZET, SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde yapılan çalışmalar özetlenmiş, araştırma sonuçları açıklanmış ve öneriler gerçekleştirilmiştir.

A. ÖZET

Eğitici çalışmaların ilk, orta lise dengi okullardaki öğrencilerin yeteneklerini geliştiren onlara gerekli bilgi ve alışkanlıklar kazandıran, topluluk halinde yaşama kurallarını öğrenmesini sağlayan, dersler dışında yapılması zorunlu faaliyetlerdendir. Bir okulun eğitim programında dersler kadar önemli olan bu çalışmalar, etkili uygulanmamakta, gereken önem verilmemekte ve amaçlarına ulaşmamaktadır.

Bu araştırmanın amacı; ilkokullarda yapılan eğitici çalışmaların genel bir değerlendirmesini yapmak, sorunları belirleyerek amaca uygun yapılmasına, geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır.

-Eğitici çalışmalar yönetmeliğinde belirlenen amaçlara ulaşmakta mıdır?

-Eğitici çalışmalar amaçlar doğrultusunda uygulanmakta mıdır?

-Uygulamalarda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

-Eğitici çalışmalarla ilgili yönetici, branş ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

Bu sorulara yanıt alabilmek için öncelikler konu ile ilgili yasak metinler incelenmiş, kaynaklar taranmış, geliştirilen anket formu örnekleme oluşturan deneklere uygulanmış, elde edilen veriler analiz edilmiş, bulgular sunulmuş ve yorumlanmıştır.

B. SONUÇLAR

İlkokullarda, eğitici çalışmaların değerlendirmesini yapmak amacıyla anket uygulanan, 62 yönetici, 209 branş ve 249 sınıf öğretmeninin görüşlerine göre sonuçlar 4 başlıkta sunulmuştur.

1. Amaçlara ilişkin Sonuçlar

Eğitici çalışmalar sonucunda öğrenciler, yeteneklerini geliştirebilme, ferdi girişimde bulunabilme, yeni durumlara uyum sağlama, kendisine ve başkasına güvenebilme, kendi görüşlerini başkalarına etkili bir şekilde anlatabilme, farklı görüş ve anlayışları hoşgörü ile karşılayabilme, sosyal ilişkilerde anlayışlı, saygılı ve ölçülü olabilme, gruba verilen görevleri tamamlamak için istekli çalışabilme, gruba karşı sorumluluk duyabilme, çevresindeki sorunlarla ilgilenebilme davranışlarını orta derecede kazanmaktadırlar.

İlkokullarda birinci kademede öğrenim gören öğrencilerin kendilerini anlayabilme, planlı çalışabilme, boş zamanlarını yararlı bir şekilde değerlendirebilme, başkalarını dikkat ve istekle dinleyebilme, çevre sorunlarını çözücü nitelikte projeler geliştirebilme davranışını orta derecede, II kademede öğrenim gören öğrencilerin az derecede kazandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

İlkokullarda yapılan eğitici çalışmalar amacına birinci kademedeki orta derecede ulaşırken, ikinci kademedeki az derecede ulaşmaktadır.

2. Uygulamalara ilişkin sonuçlar

İlkokullarda eğitici çalışmalara öğrenci seçiminde öğrenci ilgi ve isteklerine birinci kademedeki orta derecede, ikinci kademedeki çok derecede dikkate alındığı, özel yetenek gerektiren çalışmalara öğrenci seçiminde sınıf ve rehber öğretmen işbirliğinin orta derecede yapıldığı, her öğrencinin en az bir kolda görev almasına çok derecede önem verildiği, öğrenciler yetenekleri doğrultusunda bu çalışmalara birinci kademedeki orta, ikinci kademedeki çok derecede teşvik edildiği, öğrencilerin eğitici kollarında aktif olarak orta derecede görev aldığı ve eğitici kol raporlarının hazırlanışında orta derecede katıldığı eğitici kol etkinliklerinin okul çevresinde orta derecede duyurulduğu, başarılı olan öğrencilerin az derecede ödüllendirildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.,

3. Uygulamada Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar

İlkokullarda okul yönetiminin eğitici çalışmalara orta derecede yardımcı olduğu, bu çalışmalar için yer ve zaman sorunu orta derecede karşılaşıldığı, çalışmaların yürütülmesi sırasında ilgili yayınlara ve araç gerece birinci kademedeki orta derecede, 2.kademedeki çok derecede ihtiyaç duyulduğu, parasal sorunların çözümünde eğitsel kol etkinliklerinden gelir elde etme ve kooperatif gelirlerinden yararlanmanın az derecede gerçekleştiği, bu çalışmaların diğer derslerle bağlantısının 1. kademedeki orta, 2. kademedeki az derecede kurulabildiği, bu çalışmaların öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediği görüşüne tüm

deneklerin orta derecede katıldığı, eğitsel kol raporlarının hazırlanışında eski raporlardan yararlanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

4. Görüş ve önerilere ilişkin sonuçlar

İlkokullarda görevli öğretmenlerin eğitici çalışmalar konusunda orta derecede yeterli olduğu bu çalışmalar için öğretmenlere ayrı ücret ödenmesi gerektiği, bu çalışmaların gerekliliği görüşüne ilgililerin orta derecede katıldığı, yöneticilerin yeterli desteği orta derecede sağladığı, rehberliği az derecede gerçekleştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

C. ÖNERİLER

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. Eğitici çalışmaların amaçları, diğer derslere olumlu etkileri konusunda yöneticiler ve öğretmenler bilgilendirilmeli, öğrencilerin yararına olan amaçları öğrultusunda gerekli davranışlar kazandırılmalıdır.
2. Eğitici kollara öğrenci seçiminde öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri dikkate alınmalı, özel yetenek gerektiren çalışmalarda sınıf ve rehber öğretmenler işbirliği yapmalı, öğrenciler yetenekleri doğrultusunda teşvik edilmelidir.
3. Öğrenciler en az bir kolda görev alarak aktif biçimde çalışmaları sağlanmalı, eğitici kol raporlarının hazırlanması dahil tüm çalışmalar da öğrenciler görev almalı, eski raporlar aynen tekrar edilmelidir.
4. Eğitici çalışmalarla ilgili etkinlikler okul içinde ve okul çevresinde duyurulmalı, başarılı öğrenciler ödüllendirilmelidir.

5. Bu çalışmalarda okul yönetimi ,öğretmen ve öğrencilere gerekli ortamı hazırlamalıdır.
6. Eğitici çalışma uygulamaları için diğer dersler gibi ders programı içine alarak yada hafta sonu gibi uygun zamanlar ayrılarak zaman sorununa çözüm getirilmeli,ders saati dışında uygun zaman ayrıldığında ise öğretmenler için ayrı bir ücret ödenmelidir.
7. Eğitici çalışmalar için ihtiyaç duyulan yayınların hazırlanmasında Milli Eğitim Bakanlığı talim ve terbiye kurulu başkanlığınca gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
8. Eğitici çalışmalarda kullanılacak araç gereç alımı için gerekli parasal kaynaklar için eğitici kol faaliyetleri ve kooperatif gelirlerinden yararlanılmalıdır.
9. Eğitici kollarda görev alacak rehber öğretmenler konu ile ilgili hizmetiçi kuruslardan geçirilmelidir.
10. İlköğretim müfettişleri eğitici kol çalışmalarının denetimi ve rehberliğine ağırlık vermeli, mümkün olduğunca uygulamaları izlenmelidir.
11. TC ile KKTC belirli günler ve haftalar birleştirilmeli ve bu konuda ortak politikalar izlenmelidir.

KAYNAKÇA

- Akhun, İlhan. (1988), **İstatistiklerin Manidarlığı ve Örneklem**, Ankara.
- (1988), **Temel İstatistiksel Kavramlar**, Ankara.
- Akyüz, Yahya. (1989), No:160, **Türk Eğitim Tarihi**, A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Arseven, Ali. D. (1994), **Alan Araştırma Yöntemi**, Ankara.
- Aslantaş, Ömer (1989), **İlkokullarda Eğitici Kol Çalışmalarında Karşılaşılan Sorunlar**. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi.
- Başar, Hüseyin. (1989), **Okul Yöneticisinin Denetim Görevleri**. (Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi.
- Bedik, Türkan. (1991), **Eğitimde Arayışlar I. Sempozyum Bildiri Metinleri**, İstanbul.
- Binbaşıoğlu, Cavit. (1986), **Ders Dışı Etkinliklerin Niteliği Önem ve Değeri**, Çağdaş Eğitim.
- Bolayır, Fethi. **Belli Günler ve Haftalar**, Ankara, Sönmez Yayınevi.
- Bursalıoğlu, Ziya. (1991), **Eğitim Yönetimde Teori ve Uygulamalar**, Pegem Yayınları, Ankara.
- Büyükişık, Mustafa. (1989), **İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Etkinliklerini Gerçekleştirme Dereceleri**. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Büyükkaragöz, Savaş. (1985), **Temel Eğitim II. Kademe Bağımsız Ortaokul ve Orta Öğretim Kurumlarında Sınıf Öğretmenliği ile Ders Dışı Eğitici Çalışmaların Değerlendirilmesi**. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- (1990), **İlkokul Programı ve Demokrasi**, Milli Eğitim Dergisi, Ankara.
- Ciciloğlu, Hasan. (1982). **Türkiye Cumhuriyeti'nde İlk ve Ortaöğretimin Tarihi Gelişimi**, D.T.C.F. Yayınları, Ankara.
- Çil, Burhan. (1994), **İstatistik**, Ankara.
- Demirbaş, Mehmet. (1983), **Eğitsel Çalışmalar Üzerine**. Çağdaş Eğitim, Ankara.
- Demirtaş, Abdullah. (1988), **Okullarda Ders Dışı Eğitici Çalışmalarının Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimindeki Rolü**, Ankara.
- Ekemen, C., Yıldırım H. (1962), **Öğretmen Rehberi**. Ayyıldız Matbaası, Ankara.
- Ertürk, Selahattin. (1973), **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara.
- Fidan, C., Münire, E. (1986), **Eğitim Bilimine Giriş**. Kadioğlu Matbaası, Ankara.
- Gülyüz, Hasan. (1988), **Eğitici Çalışmalar**. Öğretmen Dünyası, Ankara.
- Kaptan, Saim. (1991), **Bilimsel Araştırma İstatistiksel Teknikleri**, Ankara.
- Kısakürek, A.Mehmet. (1979), **Çocuk ve Eğitsel Uğraşlar**. A.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara.
- Kültür Bakanlığı. (1938), **Köy Mektepleri Müfredat Programı**. Devlet Basım Evi, İstanbul.

EK-I

12.9.2002
Ali A. Yünel
6 adet mdr mv.
9. "Atatürk Sg"
5 "öğ" KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
MESLEKİ TEKNİK ÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı:35/2002

20 Eylül 2002

Tüm Meslek Lisesi ve Pratik Sanat Okulu
Müdürlüklerine,

2002-2003 öğretim yılında ortaokul, lise ve meslek liselerimizde yürürlüğe girecek olan "Yıllık Çalışma Takvimi ve Resmi Tatil Günleri" çizelgesi ekte sunulmuş bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini saygı ile rica ederim.

Ali A. Yünel
Müdür

Eki: Yıllık Çalışma Takvimi ve Resmi Tatil Günleri

MT/NK

Tel (90) (392) 228 3136 – 228 82257
Fax (90) (392) 227 8727
E-mail meh@mebnet.net

Lefkoşa-KIBRIS

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
2002-2003 ÖĞRETİM YILI
ORTAOKUL-LİSE VE MESLEK LİSESİ
YILLIK ÇALIŞMA TAKVİMİ VE RESMÎ TATİL GÜNLERİ

16 Eylül 2002 (Pazartesi)	Öğretmenler Kurulu ve Haftalık ders dağıtım çizelgesinin öğretmenlere dağıtılması
17 Eylül 2002 (Salı)	2002-2003 ders yılı ve derslerin başlaması
23 Eylül 2002 (Pazartesi)	Eğilimli Meslek Liselerinin "İşletmelerde Meslek Eğitimi" uygulamasının başlaması.
5 Ekim 2002 (Cumartesi)	Dünya Öğretmenler Günü
29 Ekim 2002 (Salı)	Cumhuriyet Bayramı (1 gün tatil)
10 Kasım 2002 (Pazar)	Atatürk'ü Anma Günü
4 - 11 Kasım 2002 (P/tesi-P/tesi) (Her iki tarih dahil)	I. Dönem Ara Sınavları (6 gün)
15 Kasım 2002 (Cuma)	K.K.T.C'nin ilanı-Cumhuriyet Bayramı (1 gün tatil)
24 Kasım 2002 (Pazar)	Öğretmenler Günü
4 - 7 Aralık 2002 (Çarşamba-Cumartesi)	Ramazan Bayramı (Arife dahil 4 gün tatil)
21 - 25 Aralık 2002 (C/tesi-Çarşamba)	Milli Mücadele Şehitlerini Anma ve Kıbrıslı Türklerin Soykırım Günü ve Haftası
1 Ocak 2003 (Çarşamba)	Yılbaşı (1 gün tatil)
15 Ocak 2003 (Çarşamba)	Dr. Fazıl Küçük'ün Ölüm Yıldönümü
16 - 24 Ocak 2003 (Perşembe-Cuma) (Her iki tarih dahil)	I. Dönem Sonu Sınavları (7 gün)
28 Ocak 2003 (Salı)	Sınav kağıtlarının öğrencilere gösterilmesi
29 - 30 Ocak 2003 (Çarşamba -Perşembe)	Karne yazımı
31 Ocak 2003 (Cuma)	I. dönem sonu karne dağıtımı
1 - 15 Şubat 2003 (Cumartesi/Cumartesi)	Yarı Yıl Tatili
10 - 14 Şubat 2003 (Pazartesi-Cuma)	Kurban Bayramı (Arife dahil 5 gün tatil)
17 Şubat 2003 (Pazartesi)	II. Dönemin Başlaması
17 Şubat - 18 Nisan 2003 (Pazartesi-Cuma) (Her iki tarih dahil)	Otelcilik Turizm Okulu II. Sınıf öğrencileri staj çalışması

Şubat 2003 (Perşembe)	Tüm Meslek Liselerinin "İşletmelerde Meslek Eğitimi" uygulamasının başlaması
31 Mart – 7 Nisan 2003 (P/tesi-P/tesi) (Her iki tarih dahil)	II. Dönem Ara Sınavları (6 gün)
11 – 18 Nisan 2003 (Cuma-Cuma) (Her iki tarih dahil)	Ortaokullar arası Bilgi Yarışması
08 Nisan – 30 Mayıs 2003 (Salı – Cuma)	Ticaret Liseleri Otelecilik – Turizm Bölümü son sınıf öğrencilerinin iş yerlerinde staj çalışmaları
16 Nisan 2003 (Çarşamba)	Ortaokullar arası Matematik Yarışma Sınavı
17 Nisan 2003 (Perşembe)	Meslek Liseleri Bilgi ve Beceri Yarışması
18 Nisan 2003 (Cuma)	Ortaokullar arası Fen Bilgisi Yarışma Sınavı
23 Nisan 2003 (Çarşamba)	Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı (1 gün tatil)
1 Mayıs 2003 (Perşembe)	İşçi ve Bahar Bayramı (1 gün tatil)
2 – 16 Mayıs 2003 (Cuma-Cuma)	Orta III. Sınıflara Mesleki Teknik okullarını incelemeye gezisi.
14 Mayıs 2003 (Çarşamba)	Mevlit Kandili (1 gün tatil)
19 – 20 Mayıs 2003 (P/tesi-Salı)	Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı
21 Mayıs 2003 (Çarşamba)	Öğrenci disiplin, davranış ve devam – devamsızlıkla ilgili öğretmenler kurulu toplantısı
22 – 30 Mayıs 2003 (Perşembe-Cuma) (Her iki tarih dahil)	II. Dönem Sonu Sınavları (7 gün)
2 Haziran – 3 Haziran 2003 (Pazartesi-Salı) (Her iki tarih dahil)	Sorumluluk Sınavı (2 gün)
4 Haziran 2003 (Çarşamba)	Sınav kağıtlarının öğrencilere gösterilmesi
5 Haziran 2003 (Perşembe)	Karne Yazımı
6 Haziran 2003 (Cuma)	II. Dönem Sonu Karne Dağıtımı Sınav komisyonundaki öğretmenlerin, bütünlüme katan öğrencileri sınav hakkında bilgilendirmeleri.
9 Haziran 2003 (Pazartesi)	Bütünlüme sınavları ile ilgili Öğretmenler Kurul Toplantısı
10 – 16 Haziran 2003 (Salı-P/tesi) (Her iki tarih dahil)	Bütünlüme Sınavları (5 gün)
17-18 Haziran 2003 (Salı-Çarşamba)	Ortaokul ve Lise son sınıfların ek bütünlüme ve engel sınavları (2 gün)
20 Haziran 2003 (Cuma)	Ortaokul ve Liselerin karne ve diploma dağıtımı

23 Haziran 2003 (Cuma-Çarşamba)	Ortaokul ve Liselerin diploma törenleri (iki tarih dahil)
23-24 Haziran 2003 (P/tesi- Salı)	Fen Lisesi ve Anadolu Liseleri sınavlarına başvuru günleri
23-24-25 Haziran 2003 (P/tesi-Salı-Çarşamba)	Orta I., Lise I. Sınıfların kayıt işlemleri ve ortaokul – lise ara sınıfların kayıt tazelemeleri
26 Haziran 2003 (Perşembe)	Fen Lisesi ve Anadolu Liselerine giriş sınavları
27 –30 Haziran 2003 (Cuma - Pazartesi)	Fen Lisesi Lise I. sınıf ve Anadolu Lisesi Hazırlık sınıflarına kayıt işlemleri
1 Temmuz 2003 (Salı)	Yaz Tatilinin başlaması
20 Temmuz 2003 (Pazar)	Barış ve Özgürlük Bayramı (1 gün tatil)
1 Ağustos 2003 (Cuma)	Toplumsal Direniş Bayramı (1 gün tatil)
30 Ağustos 2003 (Cumartesi)	Zafer Bayramı (1 gün tatil)
1-12 Eylül 2003 (P/tesi-Cuma)	Öğretmenlere Yönelik Hizmetiçi Eğitim kursları ve Zümre Toplantıları
15 Eylül 2003 (Pazartesi)	Öğretmenler Kurulu ve Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi'nin öğretmenlere dağıtılması
16 Eylül 2003 (Salı)	2003-2004 ders yılı ve derslerin başlaması

NOT: Sınavlar 08.30 – 12.30 saatleri arasında düzenlenir.

1. Ara sınavlarla ilgili sınav programı günde iki sınav olacak şekilde ayarlanır. Ancak ara sınav tarihlerinin yetersiz olması halinde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Milli Güvenlik, Bilgisayar, Beden Eğitimi, Müzik ve Uygulamalı derslerin ara sınavları sınav tarihinden önce veya sonra uygulanan ders saatleri içinde yapılabilir.
2. Endüstri Meslek Liselerinde dönem sonu sınavları gereği halinde bir gün uzatılabilir.
3. İşletmelerde Meslek Eğitimi uygulamasında bulunan öğrencilerin sınavları işyerlerinde yapılacaktır.
4. 5 Haziran 2003 Perşembe günü öğretmenlere, bütünleme sınavları ile ilgili toplantı tarihi, sınav programı ve diğer görevleri yazılı olarak duyurulacaktır.
5. Tüm sınıflarda "Beklenmeli" durumdaki öğrencilerin sınavı II. Dönem Sınavları ile Bütünleme Sınavları döneminde yapılır.
6. Öğrenci Velilerinin katılmalarını sağlamak amacıyla diploma törenlerinin saat 18.00'den sonra yapılması uygun olacaktır.
7. Genel Ortaöğretim Dairesi Müdürlüğüne bağlı okullar II. dönem içerisinde, Orta III. sınıf öğrencilerine yönelik Mesleki Teknik Öğretim Dairesi Müdürlüğüne bağlı okullara inceleme gezisi düzenler. Okul yöneticileri bu gezileri karşılıklı istişare yaparak programlar ve ilgili Daire Müdürlerine bilgi verir.

EK-II

BÖLÜM I
KİŞİSEL BİLGİLER

- 1- Cinsiyetiniz
☐ a. Kadın
☐ b. Erkek
- 2- Meslekteki kıdeminiz
☐ a. 1-4 Yıl
☐ b. 5-9 Yıl
☐ c. 10-14 Yıl
☐ d. 15-19 Yıl
☐ e. 20 Yıl
- 3- Mezun olduğunuz okul
☐ a. Öğretmen Okulu
☐ b. Eğitim Önlisans
☐ c. Eğitim Yüksek Okul
☐ d. Eğitim Fakültesi
☐ e. Diğer
- 4- Bulunduğunuz okulda kaç yıldır görev yapıyorsunuz? (Bu soru sadece öğretmenler ve yöneticiler tarafından işaretlenecektir.)
☐ a. 1-4 Yıl
☐ b. 5-9 Yıl
☐ c. 10-14 Yıl
☐ d. 15-19 Yıl
☐ e. 20 Yıl
- 5- Branşınız (Bu soru sadece öğretmenler tarafından işaretlenecektir.)
☐ a. Sınıf Öğretmeni
☐ b. Edebiyat-Türkçe
☐ c. Sosyal Bilgiler
☐ d. Fen Bilgisi-Matematik
☐ e. Yabancı Dil
☐ f. Güzel Sanatlar (Müzik, Resim, Beden eğitimi)
☐ g. Din Kültürü ve Ahlak
- 6- Bulunduğunuz okulda hangi eğitici kolda görevlisiniz? (Bu soru sadece öğretmenler tarafından işaretlenecektir.)
☐ a. Sağlık ve Temizlik Kolu
☐ b. Kültür, Edebiyatı Yayın Kolu
☐ c. Müsamere ve Temsil Kolu
☐ d. Kızılai Kolu
☐ e. Spor Kolu
☐ f. Gezi ve İnceleme Kolu
☐ g. Başka
- 7- Yönetici olarak kaç yıldır görev yapıyorsunuz? (Bu soru sadece yöneticiler tarafından işaretlenecektir.)
☐ a. 1-4 Yıl
☐ b. 5-9 Yıl
☐ c. 10-14 Yıl
☐ d. 15-19 Yıl
☐ e. 20 Yıl
- 8- Müfettiş olarak kaç yıldır görev yapıyorsunuz? (Bu soru sadece müfettişler tarafından işaretlenecektir.)
☐ a. 1-4 Yıl
☐ b. 5-9 Yıl
☐ c. 10-14 Yıl
☐ d. 15-19 Yıl
☐ e. 20 Yıl

BÖLÜM II EĞİTİCİ ÇALIŞMALARIN AMAÇLARI

Bu bölümde Eğitici Çalışmaların amacına ulaşma derecesi ile ilgili sorular yer almaktadır.

Eğitici çalışmalarla öğrencilerin:

	Hiç	Az	Orta	Çok	Pekçok
9- Kendilerini anlayabilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
10- Yeteneklerini geliştirebilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
11- Planlı çalışma davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
12- Ferdi girişimde bulunabilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
13- Yeni durumlara uyum sağlama davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
14- Kendine güvenebilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
15- Başkalarına güvenebilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
16- Boş zamanlarını yararlı bir şekilde değerlendirebilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
17- Başkalarını dikkat ve istekle dinleyebilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
18- Kendi görüşlerini başkalarına etkili bir şekilde anlatabilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
19- Farklı görüş, anlayış ve çalışmalar hoşgörü ile karşılayabilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
20- Sosyal ilişkilerde anlayışlı, saygılı ve ölçülü olabilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
21- Grupça verilen görevleri tamamlamak için istekli çalışabilme alışkanlığı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
22- Gruba karşı sorumluluk duyabilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
23- Çevresindeki sorunlarla ilgilenbilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()
24- Çevre sorunlarını çözücü nitelikte projeler geliştirebilme davranışı kazanma derecesi	()	()	()	()	()

BÖLÜM III EĞİTİCİ KOL ÇALIŞMALARIN UYGULANMASI

Bu bölümde eğitici kol çalışmalarının okullarda uygulanmasına ilişkin sorular yer almaktadır.

Eğitici kol çalışmalarında;

	Hiç	Az	Orta	Çok	Pekçok
25- Eğitici kollara öğrenci seçiminde öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerinin dikkate alınma derecesi	()	()	()	()	()
26- Özel yetenek gerektiren eğitici kollara öğrenci seçiminde sınıf ve rehber öğretmenlerin işbirliği yapma derecesi	()	()	()	()	()
27- Her öğrencinin en az bir kolda görev almasına önem verilme derecesi	()	()	()	()	()
28- Öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda eğitici kollara teşvik edilme derecesi	()	()	()	()	()
29- Öğrencilerin eğitici kollarda faal olarak görev alma derecesi	()	()	()	()	()
30- Eğitici kol raporlarının hazırlanmasında öğrencilerin katılma derecesi	()	()	()	()	()
31- Eğitici kol çalışmalarının okul çevresinde duyurulma derecesi	()	()	()	()	()
32- Eğitici kol çalışmalarında başarılı olan öğrencilerin ödüllendirilme derecesi	()	()	()	()	()

BÖLÜM IV EĞİTİCİ KOL ÇALIŞMALARININ UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Bu bölümde Eğitici Kol Çalışmalarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlarla ilgili sorular yer almaktadır.

	Hiç	Az	Orta	Çok	Pekçok
33- Eğitici kol çalışmalarında okul yönetiminin yardımcı olma derecesi	()	()	()	()	()
34- Bu çalışmalar için okulda yer bulamama sorunu ile karşılaşılma derecesi	()	()	()	()	()
35- Bu çalışmalar için yeterli zaman bulamama sorunu ile karşılaşılma derecesi	()	()	()	()	()

- 36- Bu çalışmaların yürütülmesinde ilgili yayınlara ihtiyaç duyulma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 37- Bu çalışmalarda gerekli araç, gereç bulamama sorunu ile karşılaşılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 38- Parasal sorunların okul çevresinde yapılacak eğitici kol etkinliklerinin geliri ile çözüme yoluna gidilme derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 39- Parasal sorunların okul kooperatifi geliri ile çözüme yoluna gidilme derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 40- Bu çalışmalarla diğer derslerin bağlantısının kurulabilme derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 41- Bu çalışmaların öğrencilerin ders başarılarını olumlu yönde etkilediği görüşüne ilgililerin katılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 42- Eğitici kol raporlarının hazırlanışında eski raporlardan yararlanılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

BÖLÜM V EĞİTİCİ KOL ÇALIŞMALARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

Bu bölümde Eğitici kol çalışmalarını ile ilgili görüş ve önerilerinize ilişkin sorulara yer verilmiştir. Ayrıca eklemek istediğiniz görüş ve önerilerinizi maddeler halinde sayfanın arka yüzüne yazınız.

Hiç Az Orta Çok Pekçok

- 43- Eğitici kol çalışmalarında öğretmenlerin yeterli olduğu görüşüne katılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 44- Eğitici kol çalışmaları için ayrı bir ücret ödenmesi gerektiği görüşüne katılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 45- Eğitici kol çalışmalarının gerekliliği görüşüne ilgililerin katılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 46- Yöneticilerin eğitici kol çalışmalarına yeterli destek sağladığı görüşüne katılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 47- Müfettişlerin eğitici kol çalışmalarını gerektiği biçimde denetledikleri görüşüne katılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
- 48- Müfettişlerin eğitici kol çalışmalarını ile ilgili gerekli rehberliği yapmaları görüşüne katılma derecesi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Teşekkürler (!)